

Dr. Marczell Mihály:

PÜNKÖSD

II/2. rész: PÜNKÖSD UTÁNI I. VASÁRNAP

I. sorozat: vasárnapok, ünnepnapok

(Általános bevezetés eléje olvasása szükséges: 1. kötet!)

52. kötet

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
Előszó.....	5
A/ rész: az ünnep tárgyi jellegét érintő beszédek	5
1. beszéd: Igecsengés	5
2. beszéd: Az isteni Ige értéke	5
3. beszéd: Küzdelmet vívnak-e az igazságok?	6
4. beszéd: Az igazán hívők	6
B/ rész – a/ csoportja: a „kis liturgia” szövegeihez írt beszédek	7
1. (Introitus) beszéd: Az emberi lélek Istenhez emelkedése.....	7
2.(Introitus) beszéd: Meddig fordulsz el tőlem Uram?	7
1. (Oratio) beszéd: A természetes és természetfeletti ajándékok ereje	8
1. (Graduale) beszéd: Az ember szava az egek felé.	8
2. (Graduale)beszéd: Az Isten szava az ember felé.	8
1. (Offertorium) beszéd: Rex meus es tu.....	8
2. (Offertorium) beszéd: Servus tuus sum ego.....	8
1. (Secreta) beszéd: Mit várunk áldozatunktól?.....	8
1. (Communio) beszéd: Csodatetteidet magasztalom	8
2. (Communio) beszéd: Csodaajándékaidat boldogan élvezem	8
1. (Postcommunio) beszéd: Mi legyen áldozatunk gyümölcse?	8
B/ rész – b/ csoportja: az Evangéliumra írt beszédek	9
a) alcsoport: A szeretet	9
Az erények gyökérzete.....	9
b) alcsoport: Az irgalom	9
1. beszéd: Mi az irgalom?	9
2. beszéd: Miért legyünk irgalmasok?	10
3. beszéd: Mi az irgalom gyümölcse?	11
c) alcsoport: Az igazi ítélet	11
1. beszéd: Nolite iudicare!.....	11
2. beszéd: Nolite condemnare!.....	11
3. beszéd: Sed laudantes laudate!.....	12
d) alcsoport: A kegyes megbocsátásról	12
1. beszéd: Ha megsértünk tégedet?	12
2. beszéd: Ha megsértesz valakit?	13
3. beszéd: Ha elégtételt kapott a lélek?	13
e) alcsoport: Az adakozás	14
1. beszéd: Adjatok – a feleslegesből	14
2. beszéd: Kaptok – a máséból	14
3. beszéd: Bőséges léssen éltetek	14
1. beszéd: A nagy Adakozó	15
2. beszéd: Az isteni Szeretet	15
3. beszéd: Az isteni Szeretet földi jelentkezése	15
f) alcsoport: A példabeszédből.....	15
1. beszéd: A vak vezető.....	15
2. beszéd: Az élet szakadékai	16
3. beszéd: Az igazi fény hordozói.....	16
g) alcsoport: A Mester és a tanítvány viszonya.....	17
1. beszéd: Felfigyelő amfora a tanítvány.....	17
2. beszéd: Örökké buggyanó Forrás – a Tanító	17
3. beszéd: Egybefont lelkek, a Mester és a tanítvány.....	17
h) alcsoport: A szálla és a gerenda észlelése.....	18
1. beszéd: Nagyítók és kicsinyítők.....	18
2. beszéd: A helyesen megítélők.....	18

3. beszéd: A feladatok sorrendje.....	18
B/ rész – c/ csoportja: a Szentlecke szövegéhez írt beszédek.....	19
Különálló beszédek	19
a) alcsoport: Isten és a szeretet.....	19
1. beszéd: Az Isten a Szeretet	19
2. beszéd: Az Istenszeretet jelentkezése.....	20
3. beszéd: A parancsoló szeretet	20
4. beszéd: Az Istennel való élés titka	21
b) alcsoport: Mesterrel boldog az életút	21
1. beszéd: Az Úr országának kapunyitása	21
2. beszéd: A Mester.....	22
3. beszéd: Minden hatalom birtokosa.....	23
4. beszéd: A minden népek Tanítója.....	23
5. beszéd: Tanítani és megtartani.....	24
6. beszéd: Az Úr örök kíséretében	25
7. beszéd: „A világ végezetéig”	25
c) alcsoport: Isten kegyelmét vevő emberek feladatai.....	26
1. beszéd: Az Úr adományainak feltétele	26
2. beszéd: A csodavárók.....	27
3. beszéd: A rosszul látók.....	27
4. beszéd: A megbocsátó lélek	28
5. beszéd: Vak vezet világtalant	28
6. beszéd: A pesszimisták.....	29
7. beszéd: A képmutatók	30
8. beszéd: A képmutatók elrettentő élete.....	30
9. beszéd: A mások megjavítása.....	31
10. beszéd: A testvéri feddés művészete.....	31
11. beszéd: A hiba feltárása.....	32
12. beszéd: A világ misztériuma.....	32
13. beszéd: Alvó életenergiák.....	33
Beszédláncok	33
Első sorozat: A „Szent Titok”	33
I. beszédlánc címe: Isten – a „Szent Titok”.....	34
1. beszéd: Isten valóságának titka	34
2. beszéd: Isten belső életének titka	34
3. beszéd: A külső jelentés titka	34
4. beszéd: Az örök boldogság titka	34
II. beszédlánc címe: A „Szent Titok” a mindenség Ura.....	34
1. beszéd: A mindenség Ura.....	34
2. beszéd: A mindenség magasságainak Ura	35
3. beszéd: A mélységek Ura	35
4. beszéd: Az ember Ura	36
5. beszéd: Az „örök élet” Ura.....	36
Második sorozat: Isten és ember szorosabb egybetartozandósága	37
I. beszédlánc címe: Isten szeretetének észlelhető jelei.....	37
1. beszéd: Az egész mindenség ős Ereje	37
2. beszéd: Az emberi élet kivételes irányítása	37
3. beszéd: Az ember örök hazába vezetése.....	37
II. beszédlánc címe: Ki a szeretet forrása?.....	37
1. beszéd: Istentől – minden	37
2. beszéd: Ember felé – áramlik minden	38
3. beszéd: Isten felé – sodródik az ember.....	38
III. beszédlánc címe: A Szeretet különös jegyei.....	38
1. beszéd: Az ember teremtésében.....	38
2. beszéd: Az ember emelésében	38

3. beszéd: Az ember megváltásában	38
IV. beszédlánc címe: Szeretet és félelem	38
1. beszéd: A bölcsesség kezdete – az Isten félelme	38
2. beszéd: Félelem és Isten félelme	38
3. beszéd: Szeretet – a félelem megölője	38
V. beszédlánc címe: „Play” – „Ready”	38
1. beszéd: Isten szeretetének kiáradása	38
2. beszéd: Ember szeretetének ősi lendülete	39
3. beszéd: Isten – ember szeretetének örök egybefonódása	39
VI. beszédlánc címe: Az igazi szeretet köre	39
1. beszéd: Csak Istenre vonatkozik?	39
2. beszéd: Csak magamra vonatkozik?	39
3. beszéd: Mindenre és minden személyre vonatkozik	39
VII. beszédlánc címe: A Szeretet Istenének parancsa	39
1. beszéd: Szeresd Uradat!	39
2. beszéd: Szeresd felebarátodat!	39
3. beszéd: Így szeresd – önmagadat!	39
Harmadik sorozat: Fejlődést mutató egybefonódásról	39
I. beszédlánc címe: A szeretet láncai	39
1. beszéd: Isten Magához fűzi a világot	40
2. beszéd: Isten Magához fűzi az embereket	40
3. beszéd: Isten Magához fűzi a mennyországot	40
4. beszéd: Isten egybefűzi és Magához láncolja az egész emberiséget	40
II. beszédlánc címe: A szeretet körzete	40
1. beszéd: Magába zárja az értünk dolgozókat	40
2. beszéd: Magába zárja az ellenünk dolgozókat	40
3. beszéd: Kiterjeszkedik minden embertestvérré	40
4. beszéd: Kiterjeszkedik a mindenható Istenre	40
III. beszédlánc címe: A szeretettől hevített szemek	41
1. beszéd: Látnak hibákat	41
2. beszéd: Látnak jó készségeket	41
3. beszéd: Látnak bánkódásokat	41
4. beszéd: Látnak felemelt lelkeket	41
IV. beszédlánc címe: A szeretettől égők tettei	41
1. beszéd: S.O.S.-re figyel a lélek	41
2. beszéd: S.O.S.-re felel a tette	41
3. beszéd: S.O.S.-sel adja lelkének erejét	42
4. beszéd: S.O.S.-sel emeli az egek felé törők lelkét	42
V. beszédlánc címe: A szeretetből élők diadalai	42
1. beszéd: Diadalmas – az anyagiak felett	42
2. beszéd: Diadalmas – az emberek felett	42
3. beszéd: Diadalmas – a gonosz felett	42
4. beszéd: Diadalmas – a halál felett	42

Előszó

Ez a **vasárnap** kettős ünnepet hirdet. Külön misével ünnepli az Úr napjainak sorozatát és külön misével a Szentháromság ünnepét. Az utóbbi beszédvázlatait már közöltük. – Ennek a vasárnapnak gondolata a **megbocsátás és helyes ítélkezés nyomán fakadó szeretetgyakorlás**. – Bő alkalom kínálkozik tehát arra, hogy a keresztény élet **gyakorlati** területére térjünk. Lehet ez a szeretet **pozitív** gyakorlásának megvilágítása és követelése. **Kisebb arányban** lehet a szeretetlenség területének feltárása. Ez jórészt **negatív** munka, de sok értékes eredmény vezethető le. – Igen szép beszédek mondhatók a szeretet fokozatairól (önszeretet, felebarátszeretet, ellenségszeretet, Isten-szeretet ...). – Mindez szépen beleilleszthető az Isten szeretetének Szentlélek küldése útján való jelentkezésébe (Pünkösöd) vagy az Isten lényegének (Szentháromság!) magyarázatába mint a **Szeretet Istenének** megvilágításába! (A Szentháromság vasárnapjára szóló szövegek bőséges magyarázatot kapnak: a II/1. részben).

* * *

A/ rész: az ünnep tárgyi jellegét érintő beszédek

Közöljük itt néhány beszédet az isteni igé és igehirdetés értékéről és a belőle fakadó hitnek életet teremtő erejéről.

1. beszéd: Igecsengés

Bev.: Isten szavát keressük a nagy világ „zúrzavarában” – mondta egyik tudósunk. – De hol és hogyan? Akár a természet nagy rendjében, akár az Isten személyes szavában. De figyelj csak! A „názáreti Mester” utolsó szavainak egyike így szól: „Menjetez tehát és tanítsatok minden népet” (Mt 28,19). – Mit? Amit már hirdetni kezdett a Mester.

1. Krisztus hirdette.

Olyan igéket keresek, amelyek valóban Isten irányítása – emberfiai számára.

a) Próféták előzték... Mit mondtak? Elesett emberről szóltak. – Ez az „ember tragédiája”. Megváltandó emberről szólnak. – Ez az „elveszett paradicsom”. Végül Megváltóról szólnak. – Ez Krisztus életprogramja.

b) Jézus szavai tökéletesítették. Jézus azután – az örök Ige. „Kezedben volt az Ige, és az Ige Isten-nél volt, és Isten volt az Ige” (Jn 1,1). Jézus azután a „csendülő” Mester. Három éven át tanított. Jézus végül – a kinyilatkoztatott Ige (Szentháromság, kereszthalál megváltó jellege, kegyelem ereje, hazatérés feltétele és öröme).

2. Egyház állandóan ismétleti.

Nem csendesedett el az isteni hang. A Golgota nem tette némává. A feltámadásban hallhatóvá lett!

a) Örök hangszóróvá alapította. Mesterünk igéi – örök igék. „Ég és föld elmúlik, de az én igém el nem múlnak” (Mt 24,35).

b) Mesterünk örök igéi – Egyháza útján mindig szólnak. „Legeltesd bárányaimat... Legeltesd juhaimat” (Jn 21,15 és 17). „A Vigasztaló pedig, akit az Atya nevében küld, megtanít majd mindenre és eszettekbe juttat mindent, amit mondtam nektek” (Jn 14,26).

c) Örök kísézőnké ihlette. Még azután úgy is mellénk állította, hogy legyen Anyánk! Majd úgy: legyen Krisztus misztikus teste, amelynek tagjai vagyunk. „Nem tudjátok, hogy testetek Krisztus tagja?” (1Kor. 6,15). – Végül így: tévmentesen vezessen az örök úton. „Én veletek vagyok mindennap a világ végéig” (Mt 28,20).

Bef.: Hangzik tehát most is Isten szava? Igen! Igen! Csengő szó, amely az Evangélium világából ered és indító erő. Mely lélekszentélyünkben csendül.

2. beszéd: Az isteni Ige értéke

Bev.: „Néma a világ, és beszédes az ember” – ezt szokták mondani a felületlátó emberek. Pedig a költőknek vagy ihletett embereknek és tudósoknak **beszédes** és **hangoskodó** a természet is. Ember még inkább! De a legmélyebben nézők és figyelők azt is kérdezik: és **beszédes-e az Isten?** Ennek a

kérdésnek igenlő felelete azután legnagyobbra értékeli **ezt a beszédet**. És miért?

1. Égiekre irányítja a figyelmünket.

És ez valóban így van.

a) Szól a természet, a személyes Isten követsége, és szól köztünk járó Egyszülöttje. Írás szavaiban és mindenekfelett az **élő tanításban** maradt mindez reánk.

b) És mi szavaink alapüteme? Emberek felértékelése (Carrel: „Az ismeretlen ember”). Emberek önfejlesztő értéke (self-made man). Emberek **istenivé** nemesítése. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen, annak, aki hisz őbenne” (Jn 1,12). – „Amíg veletek van a világosság, higgyetek a világosságban, hogy a világosság fiaii legyetek” (Jn 12,36).

2. Égiessé alakítja életünket.

Ez az érték azután még nagyobb. Kapcsolódik az előzőhöz, de így:

a) A földön is isteni életre segít. Nem kell Isten ígéje szerint élőknek elszakadnia a földtől. Nincs „Weltflucht”! Mit kell tenni? Mesterünk mondja: „Amikor kilépett az utcára, odafutott hozzá valaki és térdre borulva megkérdezte tőle: „Jó Mester, mit kell tennem, hogy elnyerjem az örök életet?” „Miért mondasz engem jónak?” – válaszolta Jézus. Senki sem jó, csak egyedül az Isten. Ismered a parancsokat: ne ölj, ne paráználkodj, ne lopj, hamisan ne tanúskodjál, ne csalj, atyádat és anyádat tiszteld.” Erre ő kijelentette: „Mester, ezt mind megtartottam gyerekkorom óta.” Jézus rátekintett, megszerette őt és így szólt hozzá: „Valami még hiányzik neked: Menj, add el, amid van, és árát oszd szét a szegények között, így kincsed lesz a mennyben. Aztán jöjj, vedd föl a keresztet és kövess engem” (Mk 10,17-21). – Továbbá: „Boldogok a szelídek: övék lesz a föld” (Mt 5,5).

b) Örök életben isteni étellel boldogít. Ezt ígérte: „Aki eszi az és testemet és issza az én véretem, annak örök élete van” (Jn 6,54). Ezt adja: „Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot. Éheztem ugyanis és ennem adtatok, szomjaztam és innom adtatok, vándor voltam és befogadtatok, mezítelen és fölruháztatok, beteg voltam és meglátogattatok, börtönben voltam és fölkerestetek” (Mt 25,34-36). – Így: életet adó az isteni Ige. Így mindennél értékesebb az isteni Ige.

Bef.: Majdnem úgy fejezem be, ahogyan a régi módon az igehirdetők kezdték szónoklataikat: „hallgassátok isteni félelemmel”. De elejtem a formát. Legyen a vége ez: alakítsátok isteni ételle az isteni szózatot!

3. beszéd: Küzdelmet vívnak-e az igazságok?

Bev.: Ellentétes erők küzdelme közismert. Tűz és víz. Fény és sötétség. Élet és élettelenység. Jó és rossz. De igazság csak **egy** van! Lehet más és más látószögben látva más és más, de valóban egy és törhetetlen. – Pedig igen gyakran halljuk, a tudomány és a hit igazságai harcban állnak. Az eligazodó elv: az emberi szellem – az igazságok felé törekedik.

1. Mit tesz a tudomány?

Az emberi szellem erőfeszítése –a megismerés. Ezt akarja az értelem és a hit egyaránt.

a) Erre tör a tudomány. Az értelem az eszköz. Az élet és a természet titka az anyag, amire irányul a munka. A törvény leleplezése: az igazság birtokbavétele. Sokszor: hipotézis.

b) De erre tör a kinyilatkoztatás. Isten nem ad mást, mint végül is – Önmagát. Törvényben és szóban! Mit féltek kicsinyhitűek? Gamalieltől tanulj! Isten nem mondhat ellent Önmagának!

2. És mit ad a hit tudása?

Igazságot! –És mi a különbség? A személyes igazságközlés módjában van az eltérés.

a) Módja? Próféták, sugallatok, Krisztus és az apostolok. Esetleg: egyéni reflexiók!

b) Alapja: a tekintély ereje! Isten szól, az ember elfogad! De végső kérdés: melyik erő a döntőbb? Észé vagy Istené? Nincs itt vita felette.

Bef.: A festőművész ábrázolta alak vagy táj – a látószög szerint módosul... Pedig egy az igazság! Egy az emberarc – profilban vagy frontálisan! És mégis más. Mitől függ? A látószögtől! – Igazság is csak egy van!

4. beszéd: Az igazán hívők

Bev.: Akik az Istent sejtik az igazság egyetlen és ősi forrásának, azok egész életükben igazságkutatók és hívő lélekkel igazságot találók. Mert az „igazságkeresők” három formában jelennek meg.

1. Látók – az élet felületén.

Ez a legegyszerűbb. Ezek szerveit is Isten adta. „A halló fület, a látó szemet, mind a kettőt az Úr alkotta” (Péld. 20,12).

a) Nagyságok láthatók... Méretek: magasság, hosszúság, szélesség...

b) Színek és kontúrok észlelhetők. Harmóniák észlelhetők... De mindez jelenség, amely titokzatos életet és ködös mélységet takar. „A dolgok megannyian fárasztanak, úgy hogy az ember szóval ki sem tudja mondani! A szem nem tud jóllakni látásával, s a fül nem tud betelni hallásával” (Préd. 1,8).

2. Látni az életmélységek ködös területén.

Ez már értékesebb látás.

a) A törvények titokzatos kapcsolatai tárulnak fel. Isten adta ezek titkát. „Amikor az eget felállította, már ott voltam, amikor biztos törvénnyel kört vont a mélység színe fölé; amikor a fellegetek oda-fenn megerősítette, és kimérte a vízforrásokat, amikor tengert körülvette határaival, és törvényt szabott a vizeknek, hogy át ne hágják határaikat, amikor a föld alapjait megvetette: ott voltam mellette, mindent elrendeztem, és gyönyörködtem nap-nap után” (Péld. 8,27-30). – Ember keresse és nyomozza értékét. „Adj értelmet, hogy törvényedet vizsgáljam, és teljes szívemből megtartsam” (Zsolt. 118,34).

b) Majd a törvényeket **mozgató** erők kohójához merészkedünk. Ez az Isten.

„A bölcsesség forrása Isten ígéje a magasságban, útjai öröktől fogva való parancsok” (Sir. 1,5).

c) Végül a mindent irányító Isten–személyre bukkanunk. Személyes Istenre! „Az Isten tettei tökéletesek, útjai mind helyesek, hűséges az Isten, hamisság nincs benne, igaz ő és őszinte” (5Móz. 32,4). – Létét észre vesszük, de első életének titka előtt csak térdrehullunk. – De ide is behatolhatunk és lélekel is láthatunk.

3. Lélekkal látnak – a hit szélesen terülő mezején.

Így azután olyan távlatok tárulnak, amelyek nagy és mély titkok felé sodornak.

a) Ki az Isten? „Teremtőnk”, „Atyánk”! – Mi az Isten és ember viszonya? „Nem a szolgaság lelkét kaptátok ugyanis, hogy ismét félelemben éljete, hanem a fogadott fiúság Lelkét kaptátok, melyben azt kiáltjuk: „Abba, Atya!” (Róm. 8,15).

b) Mi az ember rendeltetése? „Szaporodjatok, sokasodjatok, s töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá...” (1Móz. 1,28). – Mi az ember célja? A Káté első mondata a felelet.

c) Mi a célbafutás módja és eszköze? „Bizony, bizony mondom neked, ha valaki újra nem születik vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5). És így tovább. – Nem látod, hogy hová jutunk? Nem látod, hogy itt a **hit szeme** tud ismeretet nyújtani? Boldog, aki erre az öntudatra ébred!

Bef.: Így az emberi látás –felületszemlélet, mélységlátás és isteni titok értelmezése. – Melyik ember az igazán hívő? Akinek élete előtt szélesen tárul az értelem kutatta és Isten kinyilatkoztatta igazságok sorozata.

* * *

B/ rész – a/ csoportja: a „kis liturgia” szövegeihez írt beszédek

1. (Introitus) beszéd: Az emberi lélek Istenhez emelkedése

„Én azonban bízom a te irgalmadban; szívem ujjong, mert megszabadítasz. Éneklek az Úrnak, ki jót tesz velem, s a fölséges Úr nevét zsoltárral dicsérem” (Zsolt. 12,6).

Bev.: Fokozatok...

1. Irgalmában bízom.

2. Kegyességében örvendek.

3. Osztó jóságáért dalolok.

2.(Introitus) beszéd: Meddig fordulsz el tőlem Uram?

Bev.: Mitől fél a lélek? „Meddig felejtesz el, Uram, egészen? Arcodat meddig fordítod el tőlem?” (Zsolt. 12,1). – De miben bízik a lélek?

1. A bűnt feledő Istenben.

Ez a megváltás.

2. A jót örökké látó Istenben.

Ez az üdvözítés.

*

1. (Oratio) beszéd: A természetes és természetfeletti ajándékok ereje

1. Az első – átfutó.

2. A második – állandó.

*

1. (Graduale) beszéd: Az ember szava az egek felé...

„Kérlek, Uram, kegyelmezz nekem, gyógyíts meg, bár ellened vétettem. – Boldog, ki a szűkölködőknek s a szegénynek gondját viseli! A nyomorúság napján megmenti őt az Úr” (Zsolt. 40,5 és 2).

1. Peccavi...

2. Miserere...

2. (Graduale) beszéd: Az Isten szava az ember felé...

1. Audit verba homini.

2. Et a malis liberat hominem.

*

1. (Offertorium) beszéd: Rex meus es tu

„Méltasd figyelemre hangos könyörgésem, én királyom és én Istenem! Mert hozzád intézem imádságomat; Uram, halld meg reggel szavamat” (Zsolt. 5,3-4).

1. Áldozati ajándékaim szava jusson elédbe.

2. Bőséges ajándékok hullják lelkembe.

2. (Offertorium) beszéd: Servus tuus sum ego

1. Orationem mitto...

2. Servitium praesto.

*

1. (Secreta) beszéd: Mit várunk áldozatunktól?

1. Kegyes elfogadást – az egek részéről.

2. És állandó segítséget – az ember részére.

*

1. (Communio) beszéd: Csodatetteidet magasztalom

„Uram, teljes szívemből dicsérlek, hirdetem minden csodatettedet. Örvezdem és ujjongok benned, zsoltárral dicsőítem, óh Fölséges, nevedet!” (Zsolt. 9,2-3).

2. (Communio) beszéd: Csodaajándékaidat boldogan élvezem

*

1. (Postcommunio) beszéd: Mi legyen áldozatunk gyümölcse?

1. Égi ajándékaid reánk ömlesztése.

2. Életünk végnélküli hódolatos Isten dicsőítése.

* * *

B/ rész – b/ csoportja: az Evangéliumra írt beszédek

A mai vasárnap Evangéliuma így szól: „Legyetek tehát irgalmasok, amint a ti Atyátok is irgalmas. Ne ítéljetek, hogy meg ne ítéljenek. El ne ítéljetek senkit, hogy titeket se ítéljenek el. Bocsássatok meg és nektek is megbocsátanak. Adjatok és adnak majd nektek is: jó, tömött, megrázott és túlsorduló mértékkel mérnek öletekbe. Amilyen mértékkel mértek, olyannal fognak visszamérni nektek is.” Hasonlatot is mondott nekik: „Vezethet-e vak világtalant? Nem esik-e mindkettő gödörbe? Nem különb a tanítvány mesterénél, mert ha eléri tökéletességét, olyan lesz, mint a mestere. Mit nézed a szálkát felebarátod szemében, a magad szemében pedig nem veszed észre a gerendát? Hogy mondhatod felebarátodnak: Testvér, hadd vegyem ki szemedből a szálkát! – holott tulajdon szemedben nem látod meg a gerendát. Képmutató! Vesd ki előbb a magad szeméből a gerendát és csak aztán törődjél azzal, hogy kivedd a szálkát felebarátod szeméből” (Lk 6,36-42).

Az Evangélium rövid tartalma az istenivé alakuló ember „törvénytára”. Gyökérszete a szeretet, de kivirágzása: az irgalom, az igaz ítélet, a kegyes megbocsátás, az adakozás. – Majd mindezt példabeszédbé fogva, szól: a vak vezetéséről, a tanítvány és Mester viszonyáról. – Összefoglalásban pedig a mások és saját hibáinak (szálka és gerenda) értékeléséről ad isteni oktatást. – Lássuk most ezeknek a gondolatoknak beszédvázlatokba öltöztetését tételenként alcsoportokban.

a) alcsoport: A szeretet

Ezt a tételcsoportot kihagyjuk, mert erről a következő helyeken rendszeres fejtegetések olvashatók: Advent I. vasárnap Szentleckéjénél és a mai vasárnap Szentleckéjénél. – Csak egyetlen **egyszédedet** írunk:

Az erények gyökérszete

Bev.: Miből sarjad minden emberi érték és emberi jóság? A szeretetből. De miért?

1. Mert Isten a Szeretet.

Honnan tudom?

a) Szól róla az Írás. „Aki nem szeret, nem ismeri az Istent, mert az Isten szeretet” (1Jn. 4,8). – „Hallottátok a parancsot: Szeresd felebarátodat és gyűlöld ellenségedet! Én pedig azt mondom nektek: Szeressétek ellenségeiteket, (tegyetek jót haragosaitokkal) és imádkozzatok üldözőitekért (és rágalmazóitekért)” (Mt 5,43-44).

b) Erre a hangra rezonál a **személyes** ember. Ez vágyainak legnagyobbja. Őhöz vágyódik az ember lelke. Ez életének igazi tartalma. Istennel **mindent** elvisel és elér az ember. Így tehát: isteni kinyilatkoztatás tanítja és ember lelke igényesen igényli, hogy Szeretet legyen az Isten.

2. Mert az Isten az erények forrása. Az erények két nagy fajtáját ismerjük. **Isteni erények és erkölcsi erények.**

– Ez az Egyház **élő tanítása.**

a) Hit, remény és szeretet. Ezekről azt tudjuk, hogy **belénk öntött** isteni erők. Biztos tehát, hogy Istentől jönnek és Istenhez emelnek.

b) Bölcsesség, igazságosság, mértékletesség és lelki erősség. Ezek megszerezhetők és Isten kegyelmével természetfelettié tehetők.

Bef.: És honnan mindez? A **Szeretet** személyes kiadásából.

*

b) alcsoport: Az irgalom

1. beszéd: Mi az irgalom?

(Erkölcsei beszéd: Az irgalom erénye)

Bev.: A mai Evangélium szövegét ezzel a mondattal kezdettem: „Legyetek tehát irgalmasok, amint a ti Atyátok is irgalmas” (Lk 6,36). Mivel ilyen határozottan hirdeti ezt a Mester, azért kérdezzük csak magunktól: tudod-e, ember, hogy mi az **igazi irgalom?**

1. Együttérzés a szenvedővel.

Alapjában arról van szó, hogy a személy rezonál a személlyel. Az örök Személyről is így szól az Írás: „Dicsérjétek a Urat, mert jó, mert irgalmassága örökkévaló” (1Krn. 16,34). „Isten kegye és irgalma vár szentjeire, és kegyes látogatása választottjaira” (Bölcs. 4,15). – Bennünk pedig így születik meg:

a) Látjuk bajaikat... A Mester adta a példát, mert látván a betegeket – könyözültre indult: „Amint Jézus látta, hogy sír, és hogy a vele jött zsidók is sírnak, lelke mélyéig megrendült” (Jn 11,33). – És mi?

b) Veük érez lelkünk... Ezért mondja az Írás: „Boldogok az irgalmasok: majd nekik is irgalmaznak” (Mt 5,7). És ezt úgy valósítjuk, ahogyan az apostol követeli: „Végül pedig legyetek mindnyájan együttérzők, résztvevők, testvérszeretők, irgalmasok...” (1Pét. 3,8).

2. De tevékeny leereszkedés – a szenvedőhöz.

Olvasd csak el az „irgalmas samaritánus” példabeszédét (Lk 10,25-37), azonnal látni fogod, hogy mi a teendő.

a) Ez a Mester példatanítása (vak, sánta, vízkóros meggyógyítása és halottak feltámasztása).

b) Ez a tanítvány példakövetése. Adj és segíts! – ez a jelszó. Gondolj Péter apostolra és te is hasonlóképpen cselekedjél! „Péter azonban azt mondta neki: „Aranyom, ezüstöm nincs, de amim van, neked adom: a názáreti Jézus Krisztus nevében (kelj föl és) járj!” (Ap.Csel. 3,6-7).

Bef.: Az ilyen ember – **irgalmas tanítvány**, aki várhatja ennek az igének valósulását: „Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot” (Mt 25,34).

2. beszéd: Miért legyünk irgalmasok?

(Erkölcsi beszéd: Az irgalmasság gyökere)

Bev.: Az ember társas lény. Már az Ószövetség is mondja: „Mondá továbbá az Úr Isten: Nem jó, hogy az ember egyedül legyen: alkossunk hozzá illő segítőt is” (1Móz. 2,18). Majd az Újszövetség így szól a szent közösség ősi sejtjéről: „Nagy ez a titok, én Krisztusra és az Egyházra vonatkozatom. Szeresse tehát mindegyiktek feleségét, akárcsak önmagát, az asszony meg tisztelje férjét” (Ef. 5,32-33). Természetes azután, hogy a család szentségét kiszélesíti a Mester mondván: „A föltámasztás után ugyanis nem nőülnek, s férjhez sem mennek, hanem úgy élnek, mint Isten angyalai a mennyben” (Mt 29,30). – Most már azután értelmezhető, hogy miért parancsolja és értékeli nagyra az irgalmas lelkületet a Mester.

1. Irgalmas – a mi Atyánk.

Az ember ezt kéri: „Könyörülj rajtam, Isten, nagy irgalmad szerint, töröld el gonoszágomat, nagy könyörületeséged szerint” (Zsolt. 50,3). Ez a vak kiáltása is: „Jézus, Dávid fia, könyörülj rajtam!” (Mk 10,47).

a) Minden bűnösssel szemben. Olvasd csak: „Könyözültre indulva feléje nyújtotta kezét, megérintette és így szólt hozzá: „Akarom, tisztulj meg!” (Mk 1,41). – Az igazság ez: „Beteg valaki köztetek? Hivassa az egyház papjait. Imádkozzanak fölötte s kenjék meg olajjal az Úr nevében” (Jak. 5,14).

b) Minden kérővel szemben. Ezért mondja a Mester: „Mondom ezért nektek, bármit kértek imádságban, higgyétek, hogy megkapjátok és úgy is lesz” (Mk 11,24).

2. Legyen irgalmas – a „föld fia” is.

Ennek alapján – az Úr példája után – ez a tanítás diktálja: „Boldogok az irgalmasok: majd nekik is irgalmaznak” (Mt 5,7).

a) Szeretet kapcsa fűzze „föld fiait” az embertestvérhez. Mindig eszedben kell tartanod: „...ti pedig mindnyájan testvérek vagytok” (Mt 23,8).

b) Szeretet tetteket szórjon embertestvér felé a „föld zarándoka”. Az apostol így dicséri a „szóró” embert: „A jó ember jó kincséből jót szed elő...” (Mt 12,35). Az Úr szavai szerint pedig így jutalmaztatik az irgalmas lélek: „Akkor előjönnek, akik jót cselekedtek, az élet föltámasztására” (Jn 5,29).

Bef.: De azt se feledjük: „Boldogok az irgalmasok: majd nekik is irgalmaznak” (Mt 5,7). Ne felejtse el: „Amilyen ítélettel ítélték, olyannal fognak megítélni titeket, és amilyen mértékkel mérték

olyannal mérnek majd nektek is” (Mt 7,2). – Így tehát még a **szent önszeretet** is az irgalmasságra hangol.

3. beszéd: Mi az irgalom gyümölcse?

(Erkölcsei beszéd: Az irgalmasság hatása)

Bev.: Az irgalom itt a földön az emberi lélek eredménye. A személyes kapcsolat ősi ereje fakasztja ki és a kegyelemmel áldott ember termeli gyümölcshozóvá ezt az erényt. – De mit termel tehát mások életében?

1. Megemeli a szenvedő testvért.

Így tehát röviden: életseb-gyógyítást eredményez. – Miben áll?

a) Lehet ez fizikai segítség és gyógyítás (betegek, bajok stb.).

b) De lehet ez lelki megemelés is. Sőt: ez a nagyobb érték (tanítás, térítés, megszentelődéshez segítség)!

2. Irgalmasság vételére jogosítja az irgalmas embert.

Erre figyelmeztet a Mester: „Bocsásd meg a mi vétkeinket” (Mt 6,12)

a) Adtam... A Mester parancsolja az adást: „Adjatok és adnak majd nektek is...” (Lk 6,38).

b) Kaptok... Ugyancsak hozzáteszi: „jó, tömött, megrázott és túlcorduló mértékkel mérnek öletekbe” (Lk 6,38). Ezt a kettős életmozgást – a tapasztalat is állítja.

Bef.: Az élet „ilyen fájáról” a **szeretet gyümölcseit** szüreteli az ember.

*

c) *alcsoport: Az igazi ítélet*

1. beszéd: Nolite iudicare!

(Erkölcsei beszéd: A nyelv törvénye)

Bev.: Mire való az **értelem** és annak kifelé való érvényesítője, a **nyelv**? – A dolgok felfogására és az élet értéklésére. Igen sokszor látjuk, hogy **mások ítéletét** végezzük. Ezt pedig elítéli a Mester mondván: „Ne ítéljetek, hogy meg ne ítéljenek! Amilyen ítélettel ítélték, olyannal fognak megítélni titeket, és amilyen mértékkel mértek, olyannal mérnek majd nektek is” (Mt 7,1-2) – Mivé legyen tehát az értelem vezette nyelv?

1. Legyen dicsérője – a jónak.

a) Valójában mire adatott? Dicsérje az Istent és emelje az embert. Ennek pedig **helyes** módja – a jó észlelése és magasztalása.

b) Módszertanilag pedig ezt tegyük: a **látott jót** értékeljük és ennek **birtoklóját** magasztaljuk.

2. Legyen letörlője – a rossznak.

De könnyen mondható: mennyi rossz van a világban!... Mi itt a teendő?

a) Nem hánytorgatása mások hibájának (Lásd: farizeus és vámos).

b) Hanem áldozatos letörlése mások hibájának (engesztelés!).

3. Legyen közbenjárója – a megtérésnek. Sőt tovább megyek. Az ember nyelve **eszközzé** is lehet. Segítheti bűnös ember megtérését.

a) Szólok hozzá – a hívogató szeretet útján...

b) Színezem előtte – az Isten embereinek értékes életét.

c) Végül: imádkozhatom érte!!

Bef.: Így – igazán „**angyali eszköze**” leszen a szeretetteljes közös életnek.

2. beszéd: Nolite condemnare!

(Erkölcsei beszéd: Az elítélés)

Bev.: **Ítélni** és **elítélni** – az Úr hivatása. Ezért szól az Írás: „Ne ítéljetek, hogy meg ne ítéljenek! Amilyen ítélettel ítélték, olyannal fognak megítélni titeket” (Mt 7,1-2). – De miért ne?

1. Nem látod az életesemények gyökérzetét... Az emberi szem nem alkalmas – **minden** látására.

a) Csak felületet látsz. – Az eseményeket és tetteket indító lélekrezgések rejtettek előttünk.

b) Szíveket és veséket az Úr látja. Ezért mondja az Írás: „Nos hát, seregek Ura, te igazságos bíró, ki a veséket és a szíveket vizsgálod, hadd látnom, miként állasz bosszút rajtunk! – Mert előtted tártam fel ügyemet” (Jer. 11,20). Ugyanezt mondja Magáról az Úr: „Tudja meg minden egyház, hogy én vesék és szívek vizsgálója vagyok és megfizetek kinek-kinek tettei szerint” (Jel. 2,23).

2. Azért csak az Úr mondhat döntő ítéletet. Az Úr az Ismerő, tehát Ő lehet az **Ítéelő** és **Elítélő**.

a) A szava lehet: ítélet. Erről mondja az Írás: „Igazak az Úr ítéletei, egytől – egyig igazságosak” (Zsolt. 18,10). De olyan igazságos, amelyet így jellemez az Írás: „Súly és mérleg az Úr törvénye szerint vagyon, a tarsoly minden köve az ő műve” (Péld. 16,11).

b) De szava lehet: elítélés. Olvasd csak: „Enyém a bosszú, én majd megfizetek” mondja az Úr” (Róm. 12,19). Az örök ítélet döntő szava pedig **csak** az Ő ajkán csendül: „Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot... Távozzatok tőlem átkozottak az örök tűzre, amely az ördögnek és angyalainak készült” (Mt 25,34 és 41).

Bef.: Segítőtársnak és ne bírának tartsd magad az Isten virágos kertjében!

3. beszéd: Sed laudantes laudate!

(Erkölcsei beszéd. A dicsérő hang)

Bev.: Mit láthat meg az „isteni ember”? Látván – Isten szemével láthatja a jóság csendesen meghúzódó vonásait... – Erre azután mi az emberi nyelv feladata?

1. Dicsérve dicsérni – a jót.

a) Az Úr igazi angyalai – a jó hírek hirdetői. Olvasd csak: „Hat hónap múlva elküldte Isten Gábor angyalt Galilea Názáret nevű városába egy szűzhöz...” (Lk 1,26). Ebből azután következtetés vonható le az emberek életére.

b) Ez pedig így szól: ez legyen az „angyali ember” életszolgálat. Az ember is „küldött”. Saját és mások üdvösségét szolgáló! Tehát „angyali” legyen tevékenysége.

2. Szeretettel elárasztani – gonoszt és jót. De a dicséret ne legyen csak szó. Hanem **tett** és **életsugárzás**.

a) Itt egyetemes a kötelesség, jóra és rosszra egyaránt a kiárasztás, mert nem szóról, hanem **tettek-ről** emlékezünk. Ez az igazi feladat: szórjuk a szeretet napsugarát – mindenkire.

b) Itt **egyetemes a szerető módszer**, mert Szt. Pál ezt tanítja: „Sőt, ha ellenséged éhezik, adj neki enni, ha szomjazik, adj neki inni; mert ha így teszel, égő parazsat raksz a fejére” (Róm. 12,20). Sőt erősebb legyen a **rosszak felé** törő sugárzás, mert ezek jobban reászorúlnak a mi szeretetünkre.

Bef.: Zengjen ajkad dicséretet – a jókra, és szórja kezed segítő erőit – rosszaknak és jóknak egyaránt!

*

d) *alcsoport: A kegyes megbocsátásról*

1. beszéd: Ha megsértünk tégedet?

(Erkölcsei beszéd: A sértett kötelessége)

Bev.: A párviadalok természete, hogy ütést adunk és ütést kapunk. Azt mindenki jól tudja, hogy örülhet a **győzelmes adásnak**, de kérdezve kérdezhetjük: hogyan viselkedjék – a vágásokat kapó szenvedő testvér?

1. Viseld el – a Mester példáján!

Minden szenvedés és bántalom lehet indokoltan kiérdemelt, vagy kiérdemlés nélkül kapott. Mindkettőben egy a teendő.

a) Lásd – a szenvedő Mestert. Ő az **áldozatosan** elviselő. Erre tanít, ha érdemtelenül szenvedsz.

b) Alázattal viseld – ha kiérdemelted a bántalmat, mert **rendezni** fogja lélekedősságodat.

2. De igényeld a jóvátételt – Mestered példáján.

Így tehát azt kellene tennem, hogy szenvedő bárányként mindent **szó nélkül viseljek**? Hol itt az „emberi becsület megvédése”? – Itt is kettőt mondok.

a) Mestered példájára kérdezheted és igényelheted saját igazságodat. A kihallgatás egyik mozzanata ezt mutatja: „Kérdezd azokat, akik hallották, mit beszéltem. Azok tudják, mit mondtam.” E szavak-

ra az egyik ott álló poroszló arcul ütötte Jézust. „Így felelsz a főpapnak?” – förmedt rá. Jézus csak ennyit mondott: „Ha rosszul szoltam, bizonyítsd be a rosszat, de ha jól, miért ütsz engem?” (Jn 18,21-23). A jogos megbecsültetés komolyan igényelhető!

b) De legyen benned itt is – a **megbocsátás készsége**. Itt is a Mesteredre hivatkozom. „Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják mit tesznek” (Lk 23,34).

Bef.: Mit érsz így el, ember? – Elszenvedett bántalmad jóvátételt nyer, és a szenvedésed lélektisztulást eredményez.

2. beszéd: Ha megsértesz valakit?

(Erkölcsei beszéd: A sértő)

Bev.: A bölcs ember önmérséklettel dolgozik, de az indulatos lélek gyakran kirobban és sértően viselkedik. – Mit kell tennie annak, aki mást megsértett? Kettős a feladata: reá kell döbbsennie, hogy ő mást megsebesített és reá kell állnia a gyógyító munka végzésére.

1. Okozója – léleksebeknek!

Ez tehát: megismerés. Ennek belátó elfogadását az elmélkedés hozza.

a) Csendes lélekmagányban **lemérem** indokolatlan kirobbanásomat. – Nem mentegetem **idegességgel**, hanem elítélem **figyelmeztelenségemet**.

b) De átélmélekem azt is: milyen sebet ejtett volna rajtam, ha velem történt volna hasonló eset... A Mester szava igazítson el: „Mindazt, amit akartok, hogy veletek tegyenek az emberek, ti is tegyétek velük” (Mt 7,12).

2. Legyen szolgálója – a gyógyításnak.

Ámde az **önhiba elismerés** és a **mások okozta sértés tudomásul vétele** még csak lelki elmerengés. A **jóvátétel tettei** is kötelességek. Ennek fokai:

a) A bocsánatkérés...

b) A mások előtt történt sértés – ugyancsak előtte – visszavonása...

c) Az egész életen át való megbecsülésnek kimutatása. Ezek gyógyító elégtételek.

Bef.: Persze alapvetés: ne sértegetsz; de ha sértettél: tedd jóvá a hibát!

3. beszéd: Ha elégtételt kapott a lélek?

(Erkölcsei beszéd: A testvéri szeretet felújulása)

Bev.: A visszavonó és bocsánatot kérő ember – alázkodó testvér. Hibázhatunk mindnyájan, de készséges megbocsátók is legyünk mindnyájan. Egyszerű intése az Úrnak: „Bocsásd meg a mi vétkeinket, amint mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek” (Mt 6,12). – Mit tegyen tehát az elégtételt kapott ember?

1. Akkor bocsásson meg a sértett.

a) Az Úr előtt a bocsánat kérés jele: Peccavi. A tékozló fiú lelkéből így tör elő a sóhaj: „Fölkelek és Atyámhoz megyek. Atyám, mondom neki, vétkeztem az ég ellen és te ellened!” (Lk 15,18). De erre így felel a megbocsátó Atya: „Vegyétek elő hamar a legdrágább köntöst és adjátok rá, húzzatok gyűrűt az ujjára és sarut a lábára. Vezessétek elő a hizlalt borjút és öljétek le. Együnk és vigadjunk, hiszen a fiam meghalt, de föltámadt, elveszett, de megkerült” (Lk 15,22-24).

b) Az ember is ilyen legyen! Készséges a megbocsátásra, amint az evangéliumi példabeszéd tanítja (olvasd: Mt 18,21-35).

2. Akkor fejlődjék ki a testvéri érzület.

A megbocsátás ugyanis csak **alapvetés**. A sértés jóvátétel, a múlt eltemetett és a jövő szerepteljes élete kezdődhetett.

a) Az Úr példája – a teljes megbocsátást és a fiúvá fogadást tanítja. – Megbocsátásról szól ez a szöveg: „Ha bűneitek olyanok is, mint a skarlát, fehérétek lesznek, mint a hó; és ha olyan vörösek is, mint a bíbor, fehérétek lesznek, mint a gyapjú” (Iz. 1,18). Megbocsátást hirdet Magdolnának az Úr: „Bocsánatot nyert sok bűne, mert nagyon szeretett” (Lk 7,47). Lévíből apostolt teremt: „Kövess engem!” (Lk 5,27) és Sauld „választott edényének” mondja (Ap.Csel. 9,15).

b) Az ember élete ugyanilyen cselekedetű legyen: az eltávolodott, de **visszatérő testvér** legyen a szeretettek együttesében „újjaszületett” testvér.

Bef.: És milyen legyen ez a szeretet? A múltat feledő, soha nem emlegető és a jövőben mindig lé-

lekegybecsengést szolgáló.

*

e) *alcsoport: Az adakozás*

1. beszéd: Adjakok – a feleslegesből (Erkölcsei beszéd: A javak értékesítése)

Bev.: Az Úr az emberi élet legnagyobb gazdagítója, mert természetes és természetfeletti ajándékokkal halmozza el. Természetes, hogy ezek felhasználása saját magára nézve kötelező, de egyúttal ennek **szórása** is Isten adta életfeladat. – Kérdés tehát: mit kell adnunk embertársainknak?

1. Földieket.

Ez az összefogó tétel – a természetes élet minden fajtát zárja.

a) Adjakok – anyagi kincseitekből.

b) Adjakok – szellemi értékeitekből. Bőségesen adta az Isten, bőségesen szórja az ember!

2. És lelkieket.

De van a földi kincsnél nagyobb érték is. Olvasd csak: „Nem csak kenyérral él az ember, hanem minden igével, amely Isten ajkáról való” (Mt 4,4). Ezt is add át „testvérednek”!

a) Lehet ez – a természetfeletti életre vonatkozó tanító oktatás. Szülő gyermekeinek, munkás munkatársainak... Az oktató szó – léleknevelő erő. Legalábbis – **megindítást** adó.

b) De lehet ez jó példa is, amely magával ragad. Olvasd csak a „nagy megtérők” életrajzát (Huysmans, Bourget stb.).

Bef.: **Bőséges** kincsünk – **bőséges adománya** a Mesternek! Adjunk ebből a bőségből!

2. beszéd: Kaptok – a máséból (Erkölcsei beszéd: A magánjog értelmezése)

Bev.: Isten terve szerint olyan szeretet – és személyi kapcsolatban élnek az emberek, hogy mindenki minden egyes életkincsének részese lehet. Mintha igazságként tündökölné: közös mindenünk és a „közös értékből” mindnyájan részesülhetünk. – Keressük csak: hogyan megy ez végbe életünkben?

1. Mindenből szerezhetünk.

Ez az értékek megszerzésének módjait akarja megmutatni. Hogyan szerezhetünk?

a) Vétel útján. Ez örökség, adomány, találás stb.

b) Munka útján. A legközvetlenebb szerzési mód.

c) Vásárlás útján. Ez pedig a kereskedés útja.

2. A végszükségben vehetünk.

Ámde vehet végszükségben az elesett, beteg ember is a földieket várva. Mit tehet ez?

a) Igényelhetünk is és birtokba vehetjük a másét. Ok: végszükségben első parancsoló – az élet.

b) Fel is használhatunk. Amit azután a létfenntartásra vettünk, azt fel is használhatjuk. Hiszen **csak** ezért szabad igénybevennünk. A „gyűjtő megőrzés” nem engedi az idegen érintését.

Bef.: De „kérjétek és adnak nektek” (Mt 7,7). Ez az alaphang, de a végszükséglet ezt is engedi: vehettek – az élet megmentésére.

3. beszéd: Bőséges léssen éltetek (Erkölcsei beszéd: A földi javak értéke)

Bev.: Mit ad nekünk a földi élet kincstára? Azt tudnunk kell, hogy mindez Isten adománya. „Így senki sem dicsekedhetik Isten előtt” (1Kor. 1,29). – Kérdés tehát: mit kell tartanunk a föld kincseiről, hogy Isten terve szerint használjuk annak értékeit?

1. Gazdagítják az életet.

a) Biztosabbá teszik – az életfenntartást.

b) És lehetővé teszik – az élet szépségeinek kiélését.

2. Alapot adnak a szellemieknek.

De az anyag a szellem hordozója a földön. Talán így is igaz: az anyagon át indul a szellem érvé-

nyesülésének első mozzanata.

a) Alapja az anyag – a szellemi élet kibontakozásának. „Szaporodjatok, sokasodjatok, s töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá...” (1Móz. 1,28).

b) De legyen lépcsője – a szellemi élet felmagasztosulásának. „Nem szégyellem az evangéliumot, hiszen Isten ereje az minden hívőnek, elsősorban a zsidónak, aztán a pogánynak üdvösségére. Istennek igazsága nyilvánul meg ugyanis benne, mely a hitből árad minden hívőre, amint írva van: „Az igaz a hitből él” (Róm. 1,16-17).

Bef.: Ez a bőséges élet teljessége. Így lesz az ember – a földből vett **testi teremtmény**, de így lesz a testi teremtményből – Isten leheletét hordozó – **szellemi élő lény**.

*

– **Változat:**

1. beszéd: A nagy Adakozó

Bev.: Az emberi kar egek felé tárul. Mit kap?

1. A földi élet kincseit.

a) Anyagiakat.

b) Lelkieket.

2. De kapja még a szellemi élet örök kincseit.

a) Veszi már a földön.

b) És birtokolja az égben.

Bef.: Mindez örök érték – „manu in aeternum”.

2. beszéd: Az isteni Szeretet

Bev.: Mi az élet legnagyobb kincse?

1. Az égből áradó –Szeretet.

a) Az Isten a Szeretet.

b) Az Isten kiáradása a Szeretet.

2. A földön érvényesülő –szeretet.

3. Az égbe lendítő Szeretet.

Bef.: Az Isten minden. A Szeretet az örök boldogság.

3. beszéd: Az isteni Szeretet földi jelentkezése

Bev.: Milyen „status”-t képviselnek az emberek? Sok az eltérő vonás: birtoklás, tudás, hatalom... De miben legyen egység?

1. A megértő szeretetben.

Ez a Szentlélek-sugárzás.

2. Továbbá: az egymást szolgálni akaró lendületben.

a) Ez – anyagi.

b) Ez – lelki.

c) Ez – szellemi.

Bef.: Így paradicsommá alakul az élet.

*

f) alcsoport: A példabeszédből

1. beszéd: A vak vezető...

(Erkölcsei beszéd: A vezető hivatása)

Bev.: A hegyek turistái **vezetőket** keresnek. És az életúton járók mit tesznek? Ugyanazt. – De mi-

lyen legyen ez a vezető?

1. Ismerje a célt és az eszközöket.

- a) Földi élet helyes értékelését és elérésének eszközeit kell tudnia...
- b) Az égi hivatásunk tényét kell ismernie és az eszközeit kell látnia...

2. És így vezesse a felfelé törekvőket!

- a) Legyen örök elve: ad astra!
- b) De tudja ezt a tételt is: per aspera – ad astra!

Bef.: Strindberg: „Vakok” című színdarabja zárja az egészet. A vakok nem szeretik a **látó vezetőt** és **vakot választanak**... Estélig vígadnak az erdőben, de este felszabadítják a **látó vezetőt** és kérve kérik, hogy vezesse őket haza. – Csak **látó vezető** segíthet!

2. beszéd: Az élet szakadécai

(Erkölcsei beszéd: A bűnveszélyek)

Bev.: Milyen mélységekbe és szellemi kataraktába zuhanhat a fegyelmezetlenül haladó ember?

1. A céltalan „kóborlás” útvesztőjébe.

Itt: Ariadne fonálára kell gondolni.

- a) Elvesztve a fonalat...
- b) Theseus „alvilági” barangolójárává silányulok...

2. Az ösztönös tévelygésének vágyálmaiba.

Az ösztön csábít.

- a) Venus barlangja vonzó erő (Tannhäuser).
- b) De az emberi életet pusztító hatalom.

3. Az erkölcsi elsüllyedés fertőjébe.

A „moral insanity” mindenkit fenyeget.

- a) A „terhelt embert” hamarosan ragadja...
- b) Az „elbizakodottat” is erre felé sodorhatja.

Bef.: Vigyázat! Oscar Wilde az igazi elsüllyedésnek szörnyű példája („Dorian Gray”). – Ilyenkor azután egy dal segít: „De profundis”.

3. beszéd: Az igazi fény hordozói

(Erkölcsei beszéd: A lélekvezérek)

Bev.: „Isten jelzetei” az igazi életfénynek. Az Írás szerint az a hivatásunk, hogy mondható legyen rólunk: „Ti vagytok a világ világossága” (Mt 5,14). – De miben áll ez a fényforrássá minősülés? Az igazi felelet: **ontológiai és dinamikai.**

1. Az igazak – életfények.

Ez az ontológiai felelet.

a) Fényben áll a lelketek. Ez a Szentlélek hordozásának eredménye. „Nem tudjátok, hogy Isten temploma vagytok és Isten Lelke lakik bennetek?” (1Kor. 3,16). Ez valóságban **fényhordás** az élet útjainak helyes megvilágítására.

b) Isteni az életetek. Ez az „istenivé” nemesedés Szt. Péter tanítása szerint: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4).

2. Az igazak – fényt vetítenek.

Ez a dinamikai felelet. Itt most az embertestvérek és az örök Személy, az Isten felé segítség csodájáról kell szólni.

a) Az embertestvérek életútját is fénybevonják... Tanító igével... életpéldával... intve segítő szeretettel... Így: sokat juttatnak Istenhez.

b) Az ég Ura felé sugárzó fényvel pedig **maguk örök életét** segítik. Látják az **ég Urának útját**, hogy később színről színre **lássák** az ég Urát. „Ma még csak tükörben, homályosan látunk, akkor majd színről-színre...” (1Kor. 13,12).

Bef.: Próbáld a **földi** és **örök** világszemléletben magyarázni az isteni ígét: „az igazak felvillannak, és olyanok, mint a szikra, mely a nádasban tovarapódzik” (Bölcs. 3,7).

g) *alcsoport: A Mester és a tanítvány viszonya*

1. beszéd: Felfigyelő amfora a tanítvány

(Erkölcsei beszéd: A sugárzó Mester)

Bev.: A Mestert így lehetne jellemezni: a mindig adakozó égi Követ. És a hallgatóit? Felfigyelő és töltekezni akaró életamforáknak. – Milyenek legyünk mi?

1. Figyeljünk – az isteni szóra.

Hol hangzik?

- a) Evangéliumi tanításban...
- b) Jóakaró nevelők szavában...
- c) Lelkünk titkos csendjében...

2. Készítsük lelkünket az isteni kegyelem befogadására.

a) Talán elesettek voltunk?... Akkor hallgassuk a próféta szavát: „Tartsatok bűnbánatot, mert közel van a mennyek országa” (Mt 3,2).

b) Vagy „újjászültetek” vagyunk?... Akkor kövessük ezt az igét: „Ti olyan tökéletesek legyetek, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,48).

Bef.: „Élő amforák” leszünk, amelyből mindig élhetünk és kiárasztathatunk.

2. beszéd: Örökké buggyanó Forrás – a Tanító

(Dogmatikus beszéd: Az élet emelő Mestere)

Bev.: Kicsoda a mi igazi Erőforrásunk? Mintha azt kérdeznék: kitől jöttünk, kitől vagyunk és kihez törünk? A felelet így hangzik:

1. Krisztus – az élet Forrása.

a) A Mester szava ez: „De aki abból a vízből iszik, melyet én adok, nem szomjazik soha többé. Az a víz, melyet én adok, örök életre szökő vízforrás lesz benne” (Jn 4,13).

b) De ez az „életforrás” – éltető lendítő is. „Én vagyok az igazi szőlőtő...” (Jn 15,1).

2. Krisztus – az élet Deltája.

Ámde ha Krisztusból fakad az örök életünk, az újjászületett kiindulásunk (Jn 3,3), akkor hová tör ez a bontakozó élet?

a) Az örök Atyához... Azért mondja a Mester: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

b) Az örök Atya és Fiával való szent együttélésben. Azért olvassuk: „Azon a napon megtudjátok, hogy és Atyámban vagyok, ti pedig énbennem és én tibennetek” (Jn 14,20).

Bef.: Ez az üdítően csorduló kegyelmi áramlás lesz az embernyáj éltető és tisztító itala.

3. beszéd: Egybefont lelkek, a Mester és a tanítvány

(Erkölcsei beszéd: A lélekkapcsolat)

Bev.: Szól a Mester és hallja, követi a tanítvány. Az a kérdés: milyen kapcsolatot létesít az **Ég közeledése** és a **föld felfigyelése**?

1. Leereszkedő szeretet a Mester élete.

a) Megváltó szeretet – a lendülete. „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

b) Áldozatos szeretet – az élet szolgálata. „Hiszen tudjátok, hogy nem mulandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Bárányak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19).

2. Felemelt létszen az ember lelkesége.

De lehet-e alsórendű annak az élete, akit vérenek áldozatával szentelt meg a Megváltó szeretete?

a) Azokban valóság lesz ez a kérő parancs: „Maradjatok bennem, akkor én is bennetek maradok. Amint a szőlővessző sem tud gyümölcsöt hozni önmagától, ha nem marad a szőlőtőn, úgy ti sem, ha nem maradtok bennem” (Jn 15,5).

b) Az abban életté lesz; életté ez a „venyigérő” szóló példabeszéd: „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlő-

lövesszök...” (Jn 15,5).

Bef.: Ez a kettős dinamika az élet szeretetáramlásának csodás életet teremtő lendülete.

*

h) alcsoport: A szálka és a gerenda észlelése

1. beszéd: Nagyítók és kicsinyítők

(Erkölcsei beszéd: Lélekfények vetítése)

Bev.: Vajon a nagyítás és kicsinyítés alaphiba az emberben? Nem! Csak tudni kell: mi nagyobbítandó és mi kisebbítendő!

1. Nagyobbítandó – az észlelt jó.

A „szálka” és a „gerenda” példájára kell gondolnunk. Belőle vonjuk le a következtetéseket.

a) Amit látunk... Azt **nagynak** lássuk, ha kicsiny is...

b) Amit átélve láttunk... Ez a **jó múlt**. Örök emléken éljen.

2. Kisebbitendő – az észlelt rossz.

a) Amit látunk... Azt **kicsinynek** ítéljük...

b) Amit átélve láttunk... Ez **rossz múlt**. Ezt **örökre** feledjük!

Bef.: Ilyen módon nem fog reánk állni a Mester elítélő szava: „Mit nézed a szálkát felebarátod szemében, a magad szemében pedig nem veszed észre a gerendát?” (Lk 6,41).

2. beszéd: A helyesen megítélők

(Erkölcsei beszéd: A helyesen ítélő sorsa)

Bev.: Az Úr gondolatának lényege: álljunk szeretettel embertestvérünk mellé és az ítélet szavát bízzuk az ég Urára! – Mi lesz az ilyen ember jutalma?

1. A földön körülölvényli az emberek szeretete.

Az emberek azt szeretik, aki jó hozzájuk. – De miben mutatkozik mindez?

a) Hozzá sietnek...

b) Mert tőle segítséget remélnek.

c) Sőt javaik bőségével hozzá mennek. „...jó, tömött, megrázott és túlcsonduló mértékkel mérnek öletekbe” (Lk 6,38).

2. Az égből körülveszik a „hazasegítettek” gyűrűjének szeretete.

De a „szeretetkapcsolatok” nem tűnnek el a földi élet határainak zárolásakor.

a) A megemelték „égi otthonban” élnek...

b) Az „örök otthon lakói” a „hazasegítő” szeretettel élnek.

Bef.: A kifelé hangoskodó helyes ítélet – az Úr tettben való „dicsérő ítéletének” előkészítése.

3. beszéd: A feladatok sorrendje

(Erkölcsei beszéd: Az emberi kötelemek egymásutánja)

Bev.: „Rend a dolgok lelke” – mondja a közmondás. – De milyen rend állapítandó meg az emberi életszolgálat egymásutánjában? Alaptétel lehet: **magadon** kezdj mindent és azután folytasd **másokon**.

1. Magadat javítsd!

Itt is: prima persona – ego.

a) Tökéletesítés –a kezdet. Lehet ez: a múlt temetése, de mindenesetre kötelező az isteni kegyelem felvétele.

b) Istenivé nemesedés –a folytatás. „Újjászületés” a feltétel. „Bizony, bizony mondom neked, ha valaki újra nem születik, nem látja meg Isten országát” (Jn 3,3). De az istenivé nemesedés a követelmény. „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

2. Másokat gyámolíts!

Itt ez az elv vezessen: „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat” (Mk 12,31).

a) Adj nekik – minden kincsedből! „Adjatok és adnak majd nektek is: jó, tömött, megrázott és túl-

csorduló mértékkel mérnek öletekbe. Amilyen mértékkel mértek, olyannal fognak visszamérni nektek is” (Lk 6,38). Sőt ez is elhangzik a Mester ajkáról: „Ha tökéletes akarsz lenni, menj, add el amid van és árát oszd szét a szegények közt, így kincsed lesz a mennyben” (Mt 19,21).

b) Részesítsd – az égi kegyelmekben. Tudjátok ti elmondani ezt a vigasztaló mondatot: „Ha tízezer tanítótok volna is Krisztusban, atyátok nincs sok. Krisztus Jézusban az evangélium által én adtam életet nektek” (1Kor. 4,15). – Gyakorlatban legyen ez: tanítás, ima, szentmise stb. Ezek az örök Szeretettel való egybekapcsolás eszközei, amelyek magadon kívül **másokat is** az égi Mesterhez fűzik mindörökre.

Bef.: Ilyen rend valóra váltja ezt a parancsolatot: „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat” /Mt 22,39/.

* * *

B/ rész – c/ csoportja: a Szentlecke szövegéhez írt beszédek

„Szeretteim, szeressük egymást, mert a szeretet Istentől van. Mindaz, aki szeret, Istentől született és ismeri az Istent. Aki nem szeret, nem ismeri az Istent, mert az Isten szeretet. Isten szeretete abban nyilvánult meg, hogy egyszülött Fiát küldte a világra, hogy általa éljünk. A szeretet ebben mutatkozik meg: Nem mi szeretjük Istent, hanem ő szeretett minket, és elküldte Fiát engesztelő áldozatul bűneinkért. Szeretteim, ha Isten így szeretett minket, nekünk is szeretnünk kell egymást. Istent sohasem látta senki. Ha szeretjük egymást, Isten bennünk él, és szeretete tökéletes lesz bennünk. Abból ismerjük föl, hogy benne élünk és ő mibennünk, hogy saját Lelkéből adott nekünk. Mi láttuk és tanúságot teszünk róla, hogy az Atya elküldte Fiát, mint a világ Üdvözítőjét. Aki vallja, hogy Jézus Isten Fia, abban Isten él, és ő Istenben. Megismertük a szeretetet, amellyel Isten szeret bennünket, és hittünk benne. Szeretet az Isten: aki szeretetben él, Istenben él, és Isten öbenne. (Isten) szeretete azzal éri el tökéletességét bennünk, ha teljes bizalommal tekintünk az ítélet napjára, mert amilyen ő, olyanok vagyunk mi is e világon. A szeretetben nincs félelem. A tökéletes szeretet nem fér össze a félelemmel, mert a félelem gyötrellemmel jár. Aki fél, az még nem tökéletes a szeretetben. Szeressük tehát (Istent), mert Isten előbb szeretett minket. Aki azt állítja: Szeretem az Istent, de felebarátját gyűlöli, az hazug. Aki ugyanis nem szereti testvérét, akit lát, Istent, akit nem lát, hogyan szerethetné? Ezt a parancsot kaptuk tehát tőle: Aki szereti Istent, szeresse testvérét is” (1Jn. 4,7-21).

Különálló beszédek

a) alcsoport: Isten és a szeretet

1. beszéd: Az Isten a Szeretet

(Dogmatikus beszéd: Az Isten lényege)

Bev.: Az Isten hatalmát eléggé mutatja a mérhetetlen környező világ és a tiszteletére emelkedő dómok nagyszerűsége. – De ugyancsak mutatja az emberiség hódoló odahajlása. – Ámde a valóságban mi a mindenható végtelen Isten lényege?

1. Belső életében élő Személy a Szeretet.

a) A Hatalom, az Erő, a Végtelenség maga az Isten. „Mindent átadott nekem Atyám: senki más nem ismeri a Fiút, csak az Atya, és az Atyát sem ismeri senki, csak a Fiú, és az, akinek a Fiú ki akarja jelenteni” (Mt 11,27).

b) De a Végtelen belső életének lényege a Szeretet, Aki a harmadik isteni Személyként jelentkezik. „Megkeresztelkedése után Jézus azonnal feljött a vízből, mire megnyílt neki az ég és látta, hogy Isten Lelke galamb képében leereszkedik és rászáll” (Mt 3,16). „Jobb nektek, ha én elmegyek, mert, ha nem megyek el, a Vigasztaló nem jön el hozzátok. De ha elmegyek, majd elküldöm hozzátok” (Jn 16,7). – Ez persze kinyilatkoztatás. De rendkívül megemelő, mert életünkre is kiható.

2. Külső tevékenységben döntő tényező a Szeretet.

Az Isten belső lényege a Szeretet. „Aki nem szeret, nem ismeri az Istent, mert az Isten szeretet” (1Jn. 4,8). Ez már megemel, mert nemcsak Úrnak, hanem élő Szeretetnek ismerjük Őt. – Ezért mondjuk: Mi Atyánk!

a) De **kifelé** való tevékenységét is a szeretet bőségéből magyarázhatom. „Hiszen Isten minden te-

remtménye jó, és semmi sem megvetendő, amit hálaadással veszünk magunkhoz, mert Isten ígéje és az imádság megszenteli” (1Tim. 4,4-5).

b) Sőt **emberi életem útját**, haladását, előretörését is a szeretet segítségével remélhetem.

c) Végül az **örök hazatérést** is ebből a szeretetből várhatom. „Megismertük a szeretetet, amellyel Isten szeret bennünket, és hittünk benne. Szeretet az Isten: aki szeretetben él, Istenben él, és Isten öbenne” (1Jn. 4,16).

Bef.: Az életünk függése – az Úrtól, életünk boldogsága – a szerető Atyától.

2. beszéd: Az Istenszeretet jelentkezése

(Dogmatikus beszéd: Az Isten tevékeny szeretete)

Bev.: De hol jelentkezik **reánk nézve** ez a szeretet? Mert az elmélet és a kinyilatkoztatásból vett ismeret az isteni szeretethez juttat, de az isteni Szeretet valóságos jelentkezése még mindig emberi életünk ténykedése. – Hol van tehát ez a szeretet? Mindenesetre a tettekből kell kihámozni.

1. Teremt bennünket képére.

Ez a teremtési tény több, mint a világ teremtése.

a) A világ anyagi létezői is – a csillagok, a föld, a folyók, a hegyek – Isten művei. Ezért olvassuk: „Áldjátok az Urat, az Úrnak művei mindnyájan... Áldjátok az Urat, vizek mind az ég felett... Áldjátok az Urat, nap és hold... Áldjátok az Urat, ég csillagai, dicsérjétek és felette magasztaljátok őt mindörökké” (Dán. 3,57, 60, 62, 63). – De ezek **csak** öntudatlanul Isten dicséretei. „Isten dicsőségét beszél az egék, és keze művét hirdeti az égbolt” (Zsolt. 18,2).

b) De az ember ezeknél – sokkal több! Az ember – Isten képe. „Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette” (1Móz. 1,27). Az ember – Isten értelmezője. „Íme szavad szerint cselekszem veled s oly bölcs és értelmes szívet adok neked, hogy hozzád hasonló sem előtted nem volt, sem utánad nem lesz” (3Kir. 3,12). – Az ember Isten fia. „Akiket Isten Lelke vezérel, azok Isten fiai” (Róm. 8,14). – Az ember – az örök otthon várományosa. „Atyám házában sok hely van, ha nem úgy volna, megmondtam volna, hiszen azért megyek, hogy helyet készítsek nektek” (Jn 14,2). – Íme: ez a Teremtő szeretetmunkája.

2. Megvált bennünket – természetét közölve.

A paradicsomi ember – Isten képe. A bűnbeeső ember – Isten torzója. De elveti-e Isten ezt a torzképet?

a) A megváltás ígérese – a további szeretet jele. „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közéd, ivadékok és ivadéka közéd: Az széttiporja fejedet, te pedig sarka után leszelkedel” (1 Móz.3,15).

b) A Megváltó elküldése – a szeretet nyilvánulása. „De amikor elérkezett az idők teljessége, Isten elküldte Fiát, aki asszonytól született, s a törvény alattvalója lett” (Gal. 4,4).

c) A megváltásban – Egyszülöttje után való bekapcsolódás – a szeretet túlradása. „Akkor majd föl tudjátok fogni az összes szentekkel együtt, mi a szélesség és hosszúság, magasság és mélység, megismeritek Krisztusnak minden ismeretet fölülmúló szeretetét és beteltek Isten egész teljességével” (Ef. 3,18-19).

d) Végül is az isteni természetben való részesedés – a mindent átható szeretet bőséges ömlesztése. „Isten szeretete abban nyilvánult meg, hogy egyszülött Fiát küldte a világra, hogy általa éljünk. A szeretet ebben mutatkozik meg: Nem mi szerettük Istent, hanem ő szeretett minket és elküldte Fiát engesztelő áldozatul bűneinkért” (1Jn. 4,9-10).

Bef.: Íme a Szeretet, Aki teremt, megvált és természetében részesít.

3. beszéd: A parancsoló szeretet

(Erkölcsi beszéd: A szeretet néma parancsa)

Bev.: Az Isten lény a szeretet. Sőt: „Isten a Szeretet” – mondja Szt. János (1Jn. 4,8). Ez azonban nem egyszerű megállapítás és hitrendszerű tétel, hanem olyan isteni kinyilatkoztatás, amelynek **néma parancsa** emberéletet irányító hangoskodás. – Figyeljük csak meg. Mit tett az Isten és mit tegyen ennek nyomán az ember?

1. **Szeretet az Isten.** Ez az első tétel. Mégpedig olyan tétel, amely – Istenre értelmezve – a **belső** világban élő, **ősi életvalóság**. Olyan valóság, amely az Isten **belső** életében a Szentlélek alakjában él, de Isten kifelé való tevékenységében a teremtés (Aug.De trinitate XI. 24) és megszentelés tetteiben

észlelhető. – De különösen az ember teremtésére áll ez a megállapítás! Figyeld csak a megváltás, a megszentelés isteni tetteit!

a) Ne feledjük: a Szeretet lényege: a **kiáradás**. Az adás. Ez a teremtés is.

b) Ha azután részletezve az életet további folyásában, megállapíthatod, hogy még **mennyi adás** jellemzi az Istent!...

2. Ebből azután az a kemény néma parancs csendül: **szeressen az ember!**

a) Elsősorban az Istent. „Kik félték az Urat, szeressétek őt, akkor szívetek felderül” (Sir. 2,10).

b) Másodsorban önmagát. „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat” (Mt 19,19).

c) Harmadsorban felebarátot. „A testvéri szeretetről nem szükséges írnom nektek, hiszen Isten maga oktatott ki, hogy szeressétek egymást” (1Tessz. 4,9). „Aki azt állítja: Szeretem az Istent, de felebarátját gyűlöli, az hazug. Aki ugyanis nem szereti testvérét, akit lát, Istent, akit nem lát, hogyan szeretné? Ezt a parancsot kaptuk tehát tőle: Aki szereti Istent, szeresse testvérét is” (1Jn. 4,20-21).

d) Negyedsorban: a világot. Isten teremtette – ember szeresse. Itt már a **rend** is adva van. Itt **fokozatos** előrehaladás is jelezve van. – Az Istent tehát mindenekfelett!

Bef.: Mivel az Isten lényege a szeretet, azért csendül parancsként a természetben is a szeretet. De azért ez az első kinyilatkoztatott parancs is.

4. beszéd: Az Istennel való élés titka

(Misztikus beszéd: Az „együttélés”)

Bev.: Az Istenről igen gyakran mondjuk és igen helyesen mondjuk, hogy **minden**. „Benne élünk, mozgunk és vagyunk” (Ap.Csel. 17,28).

1. Szeretettel Feléje fordul a lélek.

Az első mozzanat a megindulás. Úgy, ahogyan a virág indul díszes szirombóbitájával a nap felé!...

a) Ez az ősi vonzódás... A teremtmény a Teremtőhöz... Isten képéhez hasonlónak lenni vágyódik!

b) Ez gyakran jóindulatú elfogadás is. Mert készséggel teszi a nemes lelkű ember.

c) Ez életirány is. Mert állandó törtetés az élet Napja bűvkörébe való bekapcsolódás. „Vegyétek magatokra igámat és tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatos szívű, – és nyugalmat találtok lelketeknek. Az én igám édes, az én terhem könnyű” (Mt 11,29-30).

2. **Hogy szeretettel éljen Vele a lélek.** De mindez csak bevezetés. A lényeg – a **teljes elmerülő élet**. – Ennek is fokozatai vannak.

a) **Belőle** merítünk erőket. Természetes és természetfeletti erőket. „Örömmel meríték majd vizet a Szabadító forrásaiból” (Iz. 12,3). „A víz, melyet én adok, örök életre szökő vízforrás lesz benne.” „Uram, kérte az asszony, add nekem ezt a vizet, hogy ne szomjazzam és ne kelljen ide járnom merítenem.”...” (Jn 4,14-15).

b) **Érte** éljük életünket! A föld értéktelen... a dicsőség eltűnő... Ő minden! „Míg élünk, az Úrnak élünk, s ha meghalunk, az Úrnak halunk meg. Tehát akár élünk, akár halunk, az Úré vagyunk” (Róm. 14,8-9).

c) **Kizárólag** Benne merül el egész lényünk. Nem a föld az élet területe, hanem az Isten. „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem. Amennyiben most testben élek, Isten Fiaának hitében élek, aki szeretett engem s önmagát adta értem” (Gal. 2,20).

Bef.: De megsemmisülés ez? Nem! Életkiteljesülés – a Végtelen útján!

*

b) *alcsoport: Mesterrel boldog az életút*

Vegyünk most olyan gondolatokat, amelyek az Úrnak országát kereső embernek megvilágító kegyelmet adnak és – ez pedig döntő! – úgy **rajzolják** és **állítják** elénk a Mestert, hogy **Vele boldogítónan járható az élet útja**.

1. beszéd: Az Úr országának kapunyitása

(Dogmatikus beszéd: Az isteni tanok ereje)

Bev.: Még a világ rejtélyeit is a titkok őrei őrzik. Milyen titok továbbá az ember! Hát még az Isten!!

1. A Szentháromság szavának hirdetésekor felfigyel a zarándok ember.

a) Az emberek egyik típusa a **sofőrszerű** ember. Az élet gyorskocsiján hajt és elsurran minden nagy és kis jelentőségű dolog mellett.

b) Van azután **élvező ember** is. Ez megáll... nézeget úgy, mint a turista.

c) Van azután **tudós ember**, aki elmélyed és kutatva kutat a rejtélyek után.

d) A legmagasabb típusú ember az, aki **felfigyel** az egész mindenség csodás muzsikájára és a dal, a zene akkordjait hallja a természet nagy orgonáján és a bűgő hangokból kicsendülve hallja az Isten dicséretét. „Magasztaljátok az Isten dicsőségét, az ő felsége honol Izrael felett, az ő ereje a fellegek között” (Zsolt. 68,35). „Dicsérjétek az Urat, ti szolgák, dicsérjétek az Úr nevét!” (Zsolt. 112,1). – Ennél a Mindenhatónál azután megtorpan. Szinte felkiált: szólalj meg! Ki vagy? – És az Isten nem néma-e? Beszél **önmagáról**: a Szentháromság tana. Beszél az **emberről**. Ez az útjárás irányítása.

2. Hogy irányt vegyen életútjain a föld zarándoka.

Az emberi élet nem egyszerű kutatás, amely földet és eget lemérni, ismerni és fölértékelni akar. Ennél több az emberi értelem. Nemcsak kutató és „gyűjtő” múzeum.

a) Az ismeret a célok feltárására tör és az **élet irányítását** akarja segíteni. Fénycsóvát akar vetni az élet útjára. „Mit ér az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de lelke kárt szenved? Mit is adhatja az ember cserébe lelkéért?” (Mt 16,26).

b) Ezért emelkedik Istenhez, hogy megismerje igazi célját. Nem kis inasgyerek az ember, aki bekukucskál az isteni pompa repedésein... Ő a királyi ember fia, aki a királyi palota kapuján kopogtat, a királyi Atya lelke után áhítozik. „Amint kívánkozik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánkozik lelkem tehozzád, Istenem!” (Zsolt. 41,2). Saját életútját is kutatja, megtalálja és járja.

Bef.: De csak akkor helyes, ha az Isten létének mibenlétével szent szentélye előtt is megáll és kutatva keresi az igaz értéket.

2. beszéd: A Mester

(Dogmatikus beszéd: Krisztus Személye)

Bev.: Igen gyakori szava a Szentírásnak: Íme a Mester! Ez pedig azt akarja mondani: hogy Tanítónkat tiszteljük a Galileában, akinek lábai elé alázkodunk, az Istent hallgatni akarók serege. – De kit lát a Mesterben a hallgató sereg?

1. Emberajakkal szóló Tanítót.

a) Egész **nyilvános** működése azt mutatja: emberajakon csendül a tanító ige. „Előző könyvemben, kedves Teofil, elbeszéltem, mi mindent tett és tanított Jézus egészen mennybevétele napjáig” (Ap.Csel. 1,1).

b) Emberi a **közöttünk** élő Mester élete. Étkezik, fárad, pihen. Sőt panaszkodik az emberi élet feltételeinek hiánya miatt. „A rókának odúja van, az ég madarának fészke, de az Emberfiának nincs hová lehajtsa a fejét” (Mt 8,20).

c) Emberi a **közöttünk** élő Mester érzésvilága. Sír Lázár sírjánál. „Amint Jézus látta, hogy sír, és hogy vele jött zsidók is sírnak, lelke mélyéig megrendült. „Hová tettétek őt?” – kérdezte. „Jöjj, Uram, felelték, nézd meg.” Jézus könnyekre fakadt” (Jn 11,33-35). Résztét, könny az Ő lelkének a kiáradása.

d) És mindenekfelett **szereket** az egész lénye. „Közel volt már húsvét ünnepe. Jézus tudta, hogy eljött az óra, amikor világból vissza kell térnie az Atyához. Ekkor adta övéinek, akiket szeretett és a világban hagyott, szeretetének legnagyobb jelét” (Jn 13,1). „Amint engem szeretett az Atya, úgy szeretlek én is titeket. Maradjatok meg szeretetemben” (Jn 15,9). Ezt árasztja, tanítja szavában. Ezért igazi Mester!

2. Isteni igazságot hirdető égi Követ.

Az Írás szava: „Íme én elküldöm angyalomat, hogy elkészítse az utat színem előtt, és csakhamar eljő templomához az Úr, akit ti kerestek, s a szövetség angyala, akit ti óhajtottok. Íme eljő, úgymond a seregek Ura” (Mal. 3,1). – Róla mondja ugyanis az Írás: nézd, követemet küldöm színed előtt, hogy elkészítse előtted az utat” (Lk 7,27). Azért tűnik fel isteni Követnek, mert:

a) Ezt Maga mondja Magáról: „Küldetésem csak Izrael házának elveszett juhaihoz szól” (Mt 15,24). – Majd tágítva mondja: „Más juhaim is vannak, amelyek nem ebből az akolból valók. Azokat is ide kell vezetnem. Hallgatni fognak szavamra: egy akol lesz és egy pásztor” (Jn 10,16).

b) Az isteni ígéket hirdeti állandóan. Hallgasd csak az evangélista szavát: „Mikor egyszer Genezáret tavának partján állt, odasereglett hozzá a nép, hogy Isten ígését hallgassa” (Lk 5,1).

c) Emberi életet is Istenhez akar juttatni mindig. Ez a tétel cseng ebben az isteni hangban: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23). Valóságban Követnek érzi az ember, Aki **érette jött** égi otthonából. – Ezért is sereglik köréje az élet zarándokainak serege.

Bef.: Íme a Mester! – Mi pedig azt mondjuk: Íme a **hűséges tanítvány!**

3. beszéd: Minden hatalom birtokosa

(Dogmatikus beszéd: Krisztus hatalma)

Bev.: Az Úr Jézus egy alkalommal ezt mondja Önmagáról: „Én kaptam minden hatalmat mennyben és földön” (Mt 28,18). Pedig kételkedve nézhetünk körül: vajon Nála van tényleg a föld és ég teljes hatalma? És ha igen, akkor hol jelentkezik ez?

1. A földi házanépe felett.

a) A Mester látszólag **egyszerű ember**, aki szegényen születik. – Első, jövendölésben előre hirdett szöveget így olvasunk születéséről: „Te Betlehem, Júda földje, éppen nem vagy a legkisebb Júda fejedelmi városai között, mert belőled származik majd a vezér, aki népemet, Izraelt kormányozza” /Mt 2,6/. Látszólag **gyenge gyermek** és **féltendő** újszülött. „Miközben ott tartózkodtak, elérkezett Mária szülésének napja. Megszülte elsőszülött fiát, pólyába takarta és jászolba fektette, mert nem kaptak helyet a szálláson” (Lk 2,6). – Látszólag **erős kezű munkás**, aki kezének erejével vágja a hasábokat és finomítja bútorrá a kemény fadarabot. – Látszólag **életfeltételeket igénylő** ember. Eszik, iszik, pihen, elfárad...

b) Valójában pedig a **kereső emberek Életközpontja**. „Jézus bejárta egész Galileát. Tanított a zsinagógákban, hirdette országának örömhírét és meggyógyított a nép között minden betegséget és minden bajt. Híre elterjedt egész Szíriában. Elvittek hozzá különböző fájdalmas betegségben és bajban szenvedő mindenféle beteget, még ördögtől megszállottat, holdkóróst meg bénát is, és meggyógyította őket. Nagy népsereg követte Galileából, Dekapoliszából, Jeruzsálemből, Judeából és a Jordánon túlról” (Mt 4,23-25). Sőt azt is mondhatjuk Róla: valóságban a **természet erőinek Ura**. Csodákat tesz. „A násznagy megízlelte a borrá vált vizet. Nem tudta, honnan való, csak a szolgák tudták, akik a vizet mérítették. A násznagy hívatta a vőlegényt és szemére vetette: „Minden ember először a jó bort adja, és csak miután megittasodtak, akkor az alábbvalót. Te mindeddig tartogattad a jó bort.” Ezzel kezdte Jézus csodatetteit a galileai Kánában” (Jn 2,9-11).

c) Sőt legvégső meghatározása így szól: valóságban az **emberek üdvének Adója!** – Csakis Ő mondhatja: „Bizony, bizony mondom neked: ma velem leszel a paradicsomban” (Lk 23,43).

d) Így azután a **jövő embernemzedéknek örök Ura**. – Ennek igazi pecsétjét ez a mondat adja: „Aki e kenyérből eszik, örökké él” (Jn 6,51).

2. Égbeszálló „hazatértjei” felett is.

a) De még „otthon” is Ő az Úr. Ez az „örök otthon”! Ezért mondja: „Atyám házában sok hely van, ha nem úgy volna, megmondtam volna, hiszen azért megyek, hogy helyet készítssek nektek” (Jn 14,2). – Sőt azt is hirdeti: „Ha aztán elmentem és elkészítettem a helyet, ismét eljövök, és magammal viszlek titeket, hogy ti is ott legyetek, ahol én vagyok” (Jn 14,3).

b) Emberi értelmünk ezt így foghatja tételekbe: A Király nyit kaput. A Király mond ítéletet. A Király örök otthont biztosít. Mindez pedig röviden: a jó Király ajándékainak örök kivirágozása. Ezért mondja a Bíró: „Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot” (Mt 25,34).

Bef.: És ebben az országban kicsoda Ő? Atya és jutalmazó. De **Atya** és **birtokolható**. Az örök boldogság ugyanis nem kívülálló kincsbírási, hanem Benne való elmerülés és tökéletes isteni élet. – Krisztus tehát valóságos Király! Király a földön és Király az égen! Ezt énekli diadallal a Krisztus Királyt magasztaló gyönyörű ének: „Christus vincit...”.

4. beszéd: A minden népek Tanítója

(Dogmatikus beszéd: A tanító hivatal)

Bev.: Az Úr égbeszállása után elcsendesült a tanító ajak. Írásban itt fekszik a tanító ajak szent szö-

vege, de a betűk némaságával pihen az olvasó előtt. – Pedig mindnyájan érezzük: mintha **élő tanítást** igényelne az ember... Azért kérdezzük csak: kire hagyta az élő igék hirdetésének jogát az égi Mester?

1. Csak a küldöttek ez a szent jog.

A kezdet kezdetén kérdezhetjük: vajon mindenkit megillet-e az igehirdetés szent joga?

a) Az Ószövetségben az „Áron törzsének” volt ez az égi előjoga. „Ha a levita papság – amelynek vezetése alatt a nép a törvényt kapta – tökéletességre vezetett volna, mi szükség volt még arra, hogy más lépjen föl, aki Melkizedek rendje szerint, s nem Áron rendjéből való?” (Zsid. 7,11).

b) Az Újszövetségben az égi Mester intézkedését halljuk és ahhoz alkalmazkodunk. –Vannak küldöttek, ezek az apostolok. „Menjetek tehát, tegyetek tanítványommá minden népet” (Mt 28,19). „Aki titeket hallgat, engem hallgat. Aki titeket megvet, engem vet meg, aki pedig engem megvet, azt veti meg, aki küldött engem” (Lk 10,16). „Ha pedig a közösségre (Egyházra) sem hallgat, vedd úgy, mint ha pogány volna vagy vámos” (Mt 18,17). – Sőt a választott küldöttek maguk is választanak és küldenek. Kézzelkövetéssel közölnek. „Mikor a zsinagógák, elöljárók, vagy hatóságok elé hurcolnak titeket, ne legyen rá gondotok, hogyan és mivel védekezzetek vagy mit mondjatok. A Szentlélek abban az órában megtanítja nektek, mit kell mondanotok” (Lk 12,11-12). – Ez a tanító Egyház. Személyesen pedig: a pápa –a püspökökkel együtt (Szt. Péter utóda és az apostolok utódai).

2. De azoké is csak az égi küldetés erejénél fogva.

De ők is csak az égi küldetés erejénél fogva tarthatják magukat küldötteknek.

a) Tanításuk igazsága – Krisztus tanításával való egybecsendüléssel épül. – Ez a küldetésük gyökerre. „... tegyetek tanítványommá minden népet... tanítsátok meg őket mindannak megtartására, amit parancsoltam nektek. Íme, én veletek vagyok mindennap, a világ végéig” (Mt 28,19 és 20).

b) Tanításuk eredete és tartalmi határa – Krisztus tanítása. **Csak azt, és csak annyit** taníthatnak, amennyit a Mestertől vettek. „De ha akár mi, akár egy mennybéli angyal más evangéliumot hirdetne, mint amit mi hirdetünk: átkozott legyen!” (Gal. 1,8). – Tehát a pápa, a püspökök, a zsinatok Krisztus kinyilatkoztatásának közlöi (lásd: „Doctrina 12 apostolorum”). Ha elszakadnának, **amint hogy el is szakadtak egyesek**, azok csak maguk tökéletességének gyengeszavú hirdetői (lásd: anglikán egyház).

Bef.: Az Úr szava csak az Úr ajkán halkul el. De szavának csengése állandóan hallható, mert igérete így hangzik: „Ég és föld elmúlik, de az én igéim el nem múlnak” (Mt 24,35).

5. beszéd: Tanítani és megtartani

(Dogmatikus beszéd: Az isteni tanok célja)

Bev.: Krisztus Urunk búcsúzásának fájdalmát csak az enyhíti, hogy életzarándokutunk végpontján mégis találkozunk Vele. – De ez az út nem egyszerű sétajárás. Itt küzdés, harc, munka, erőfeszítés van. Azért küldi küldötteit, hogy erre tanítsák az Úr házanépét. – De miben áll valóságban ez a munka?

1. Fényt derítenek az életútra.

Tulajdonképpen a szent tanok az Úr égből hozott isteni igéi. „Zeng az Úr szava a vizek fölött, a fölséges Isten mennydörög, ott van az Úr a nagy vizek fölött” (Zsolt. 28,3). – Ezért van az, hogy: „Ég és föld elmúlik, de az én igéim el nem múlnak” (Mt 24,35).

a) De fényt szórnak a **tanító emberek**, az Úr hivatott szolgálói is. „Menjetek tehát, tegyetek tanítványommá minden népet...” (Mt 28,19). De életükkel – elsősorban. „Ti vagytok a világ világossága” (Mt 5,14).

b) Sohase felejtsetek azonban, hogy ezt a munkát **nemcsak** a hivatásos tanítók végzik, hanem ebben részesednetek kell nektek is. Szülők! A ti feladatok a legelső! Példa és oktató beszéd – a ti szent kötelességetek. Ez a tanítás az életút helyes járására.

2. Eszközöket adnak az úton való haladásban.

Az Úr Jézus tanításának azonban olyan nagyszerű jelentősége van, hogy az igazság együttes jelleme mellett az **életvezetés** és **életté levés** megvalósítására is segítő **eszközökké** válik.

a) A haladni akaróknak nem elég a cél ismerete. Ez az első. De lényegbevágó a **felszerelődés eszközeinek** birtoklása. Nagy útra menő kenyeret és ködmönt visz a hátán és botot a kezében.

b) Az örök élet útján kenyerünk az **örök eledel**. „Bizony, bizony mondom nektek: nem Mózes adott kenyeret az égből, hanem Atyám adja az igazi mennyei kenyeret. Az az Isten kenyere, amely leszállt a mennyből és életet ad a világnak.” „Uram, kiáltották, add nekünk mindig ezt a kenyeret!” Jézus erre így szólt: „Én vagyok az élet kenyere. Aki hozzám jön, nem éhez többé, és aki bennem hisz,

nem szomjazik soha” (Jn 6,32-35). – „Minden utad ugyanis elő van készítve, és gondod van ítéleteredre” (Judit 9,5).

c) Ködmenünk a **gondviselő Isten szeretete**; támasztékunk a szentségi kegyelmet adó ereje. – Miből ismerjük mindezt? Az Úr Jézus tanításából, amelyet megcsendít az Egyház tanító hivatala. – Hozta Krisztus, vette az Egyház és szórja a Krisztus szolgája. Ezt hirdeti ez a szent szöveg: „Tudtunkra adta ugyanis jóságos tetszése szerint akaratának titkát...” (Ef. 1,9).

Bef.: A „hazavágyás” fájdalmas törtetés... Lélekszállás... De a hazatérés: haladó erőfeszítés. Ez már öröm, amely a hazatérés idején boldogsággá leszen!

6. beszéd: Az Úr örök kíséretében

(Dogmatikus beszéd: Krisztus – örök Utitársunk)

Bev.: Embertestvéreink földi elhelyezkedése az egész világra kiterjed. Körülbelül 2.500.000 ember él szárazon, vízen és levegőben. De milyen szép tanítás: **egy nagy család az egész, amelyet égi Atyánk teremtő szeretete indított a földre!** – De mennyire szebb az az ige, amely szerint az Úr Egyszülöttje, a Mester velünk is marad a világ végéig. – De kikkel?

1. Elsősorban – az ige hirdetőikkel. A Mester földi élete a **testvéreimbekhez** fűzi Isten Egyszülöttjét.

a) De ezek közül legelőször azokat, akiket **Magához emel**. Ezek a tanítványok. Ezekhez így sorolja magát Szt. Pál: „Ezért, amennyiben rajtam áll, kész vagyok, hogy nektek, rómaiaknak is hirdessem az evangéliumot” (Róm. 1,15).

b) Azután jönnek a **hívei**. Azt is mondhatnám: a Hozzá sereglők. Mégpedig megosztódás nélkül. A jók... A felfigyelők... A hallgatók... A követők...

c) Azok azonban, akik a tizenkettő utáni 72-t alkotják, azok még közelebb jutnak Hozzá, mert útjának **előkészítői**. Most is ilyenek az Egyház szolgálói. Ők az Úr követői! Előkészítik az isteni megérkezést a lélekben. Azért az Úr háza a lélek. Az Úr szentélyét díszítik, teszik az Úr fogadására méltóvá.

2. Majd másodsorban minden halandóval.

Az emberek azonban egyetemesen is Isten hivatottjai. A zsidók csak előkészületben voltak hivatalosak, de Krisztus tanítása szerint mindnyájan lettünk a választottak. Velünk van tehát Krisztus. – De hol?

a) A lélek beállításának világszemléletében. Látunk – Krisztus szemével.

b) A lélek erőfeszítésében. Dolgozunk – Krisztus kegyelmével.

c) A Lélek diadalában. „De Istennek hála! Ő segít minket győzelemre Urunk Jézus Krisztus által” (1Kor. 15,57). – Ez mind Krisztus jelenléte és Krisztus kísérete. Ez az újjászületés. „Bizony, bizony mondom neked: Aki nem születik vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5).

Bef.: Az élet zárandokai Isten házanépe. Az Úr házanépe pedig a Mester élő és állandó kísérete. – Ma: lélekben kíséri Őt ez a tömeg.

7. beszéd: „A világ végezetéig”

(Dogmatikus beszéd: A világ végessége)

Bev.: A földön élő ember könnyen érti ezt a fogalmazást: hogy így, vagy amúgy kell lenni a világ végezetéig. A világ ugyanis véget hirdet. – De nézzük csak közelebbről: mit tanít a Mester a világ múlandóságáról?

1. A teremtmény a múlandóság terhével is szolgálja az Urat.

a) A világról közismert ítélet: látta az Úr, hogy jó. „És látá az Isten, hogy mindaz, amit alkotott, fellelte jó volt” (1Móz. 1,31). Nem a legtökéletesebb, de célratöréssel jó és szép (Leibniz túlzása az ellenkező). – Mi a hivatása? Szolgálat és Isten dicséret. „Isten dicsőségét beszélük az egek, és keze művét hirdeti az égbolt” (Zsolt. 18,2). Olyan „csendes” hirdetés, mely állandóan „zengi”: „Szent, szent, szent az Úr, a mindenható Isten, aki volt és aki van és aki eljövendő” (Jel. 4,8).

b) Látható a világ jósága! Látható-e ez az **egészenben**? Látható-e ez a **parányban**?... **Mindenütt** a jóság és szépség tündököl. És mutatja, hogy benne is él az Isten, hiszen **ezt** a jóságot és szépséget vetíti kifelé.

c) De meddig tart ez? Krisztus szerint: az idők végéig. – És miért? Mert nem is igényel többet a világ, és az Atya dicsérője marad a szellemi világ.

2. De égi gyermek az ember és örök életben szolgálja az Urat!

Ámde az ég Urának a földön él az égből küldött gyermekeinek hatalmas áradata. Ádám-Éva életforrása az emberáramlás csodásan növekedő szent elterjedése. – Honnét az élet legősibb ereje?

a) Istentől, a Teremtőtől. „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7). Tőle jövünk.

b) De többet akarva – lelkünkkel **Hozzá** törünk. „Ha majd magához szólítja Isten lelkemet, temesd el testemet” (Tób. 4,3). A Mester is hirdeti: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54). – Mindez azután a lélek – örök igénye is. De csak azé a léleké, amely a kegyelem erejével **isteni természetűvé** lett. Erről szól képletesen az Írás: „Ha tehát téged levágtak a természetes vadolajfáról, és a természet rendjén kívül beoltottak a nemes olajfába, mennyivel inkább lesznek beoltva saját olajfájukba azok, akik természet szerint is odaválók” (Róm. 11,24). Ez a lélek a világ végezte után is az Isten örök dicsősége és dicsőítője. Ezt zengeti a királyi Zsoltáros mondván: „Áldott legyen az Úr neve most és mindörökké” (Zsolt. 112,2). „Teljes szívemből dicsérlek, Uram, én Istenem és mindörökké magasztalom nevedet” (Zsolt. 85,12).

Bef.: A végső igazság ez: a világ elmúlásáig világ és szellemi élet együttesen Istent dicsérő, az örök életben pedig a **szellemi lények** az ég Ura örökké zengő **élő hárfái** és örökké boldog **hárfásai**.

*

c) *alcsoport: Isten kegyelmét vevő emberek feladatai*

– Olyan beszédvázlatok következnek, amelyek az **Isten kegyelmét vevő emberek feladatait**, helyes **beállását**, esetleges **eltévelyedését** magyarázzák, illetve elítélik. – Természetesen az Úr evangéliumi beszéde szerint.

1. beszéd: Az Úr adományainak feltétele

(Dogmatikus beszéd: Isten kegyelmének értelmezése)

Bev.: A világ és az ember mindig **várakozó**. A felhők világából vár a világ sarjadását hozó esőt és napfényt; – az eget boltozatán túl lévő világából vár az ember – **égi áldást** és **kegyelmet**. – Mit kell erről tudnunk?

1. Adatik nektek!

A kérő ember életürességének telítéséért eseng.

a) Hiányzik sokszor a **földi** életfeltétel. Ezért is cseng az emberi esengő szó. „Adjon néked az Isten az ég harmatából s a földi kövérségéből bőséget a gabonából s borból” (1Móz. 27,28).

b) Hiányzik sokszor – az értelem fénye. – „Lucem tua dirige”.

c) Hiányzik sokszor – az akarat ereje. – „Elég neked az én kegyelmem, mert az erő gyöngeségedben lesz teljessé” (2Kor. 12,9).

d) Hiányzik – az erkölcs érintetlensége. – A parancs így szól: „az állhatatosság pedig tökéletessé teszi a cselekedetet” (Jak. 1,4). De ehhez nem mindig erős az ember.

e) De döntően igényelendő az isteni kegyelem természetfeletti televénye. „Keressétek (először) inkább az ő országát (és annak igazságát) és ezeket (mind) megkapjátok” (Lk 12,31). – Nélküle árvának, üresnek érzi magát az ember. Igaz ez: „Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5). „Bizony, bizony mondom neked, ha valaki újra nem születik, nem látja meg Isten országát” (Jn 3,3). – De abban bízunk, hogy feltétlenül kapunk: „Kérjétek és adnak nektek, keressétek és találtok, zörgessetek és ajtót nyitnak” (Mt 7,7). Ezért mondja Szt. Pál is: „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7). Bizakodó lelked tárt amforáját az égi kenet illatosságával tölti az ég Ura. Ez azután vigasztaló, mert nem marad üres, kifosztott és tartalmatlan a lélek szentélye.

2. De adni kell nektek is!

Ez azután feltétele a kapásnak. Csak az kap, aki szórva ad és bőségesen ad. – Kik azok, akik várhatnak tőlünk?

a) Alapvetésben az Isten, ember és világ lehet a várakozó. De a rend, Isten mindenfelettsége után: a **család, nemzet, emberiség**. Azért mondja az Írás: „Úgy adj a Magasságbelinek, ahogy Ő ad neked; adjatok jó lélekkel, amennyire kezedből telik” (Sir. 35,12).

b) Mindenki része a nagy egésznek; ne elégedjék meg, hogy tőlük vár, hanem legyen bőségesen adni tudó. Még azt is gazdagítsuk, aki ellenünk fordítja kezét! Erre tanít az Írás mondván: „Ha ellenséged éhezik, adj neki enni, ha szomjazik, adj neki vizet inni” (Péld. 25,21).

c) Az Isten adománya végül minden. Az Isten adományának csak átfutó élvezője maradj. Adjál tovább, hogy más is élvezhesse. Így bőségesebben ad az ég Ura.

Bef.: Felfogó szent tartály és továbbjuttató szent csatorna az élet!

2. beszéd: A csodavárók

(Erkölcsei beszéd: A csodát váró ember)

Bev.: Minden újság, újjáalakulás valamiképpen szent csoda. A múlt létezéséből születik a jövő. Ez pedig a **szebb születése** és így a világsodródás **szent csodája**. Ebben a nagy előretörésben áll a **tudatos** ember. – Méltán kérdezhetjük tehát: mi jellemzi a csodaváró embert?

1. Látó szemek.

Mik ezek?

a) Az Írás szava szerint: „Állandóan az Úrra tekint szemem, mert ő húzza ki lábamat a törből” (Zsolt. 24,15).

b) De a világra is felfigyel az ember. Felfigyelők a jelen eseményeire. Majd felfigyelők: a jelen mozgató erőire. És végül felfigyelők: a jövőre vonatkozó alakulásokra. – Van olyan mozgókép (tudományos), amely a növények fejlődését tárja elénk. Szinte átvitt értelemben áll Izaiás szava: „Emeld fel köröskörül mindenfelé szemedet és lásd: egybegyűlnek ők mindnyájan, eljönnek hozzád” (Iz. 49,18).

c) És az ember lelke reáferszül-e a lélek eseményeire is? Magát is vizsgálja és mások életét is figyeli az ember. Ibsen ráutal „Rosmersholm” c. darabjában a lélek mélyén a múltban elpihenő erőkre.

d) Végül ráfígyel Isten csodás tevékenységére. Ezért mondja az Írás: „Boldogok, kik fürkészik bizonyosságait, s őt teljes szívvel keresik!” (Zsolt. 118,2). Sőt ezért könyörög a Zsoltáros: „Adj értelmet, hogy törvényedet vizsgáljam, és teljes szívemből megtartsam” (Zsolt. 118,34). – Ezek mind csodavárosok.

2. És némák az ajkak.

A felfigyelő ember nem beszél, hanem néz.

a) Szinte a szeme szól és a lelke emelkedik oda, ahol valami magasabb rendűt sejt és vár. A nagy csoda szinte meg is torpant (Lázár feltámasztása, Jézus halálának körülményei...). Az Úr csodáját látók is némán hallgatnak.

b) De aztán kirobban az Isten-dicséret hangja: „Ennek láttára félelem fogta el a népet és magasztalni kezdték az Istent, hogy embernek ekkora hatalmat adott” (Mt 9,8). Mégpedig azért, mert kicsordul a túltelített serleg... Néma az ajak az emberi beszédre, de hangoskodó az Isten dicsérésében.

Bef.: Várva várjuk az újat, a szebbet, – és az Isten leereszkedését.

3. beszéd: A rosszul látók

(Erkölcsei beszéd: A lélekvakok)

Bev.: Az ember arcára két csodatükröt szerelt a Mindenható. **Ez a szempár** olyan csodálatos szerkezet, hogy benne **tükröződik** a világ; a képek – ezeken áthatolva – bejutnak az ember szellemi világába. Sőt! Ott azután nem elraktározott életadalékok maradnak, hanem az embert szellemi tevékenységre indító tényezőkké alakulnak. – Kérdés: milyen látónak teremtette Isten az ember szemét?

1. Hogy szálkának lássa a szálkát.

Az evangéliumi párbeszéd végül is azt akarja hirdetni, hogy a látás igaz képét vetítse az ember.

a) Így lássa a világot. A világ Isten műve, tehát jó. „És látá az Isten, hogy jó” (1Móz. 1,25).

b) De még több is kell. Így kell látni az embert is. „Mi tudjuk, hogy a halálból átjutottunk az életre, mert szeretjük testvéreinket. Aki nem szeret, a halálban marad” (1Jn. 3,14). – Különösen, ha a **mások** megfigyeléséről van szó. Lássunk, de kicsinek lássuk a kicsiséget! Épp **úgy kell értékelnünk más hibáját, mintha azt a hibát saját magunkban mérlegelnénk**. A szem betegsége a távol – vagy közellátás. A tükör betegsége a torzító látás. Sőt, ha szálkát is látunk, akkor a gyógyító lelkével közeledjünk, nem pedig a zajosan ítélező hangoskodásával hangoskodjunk. – **Így a szem igazat lát, és a lélek – lelket szolgál.**

2. És gerendának lássa a gerendát.

Nem szabad azonban olyan „túl jónak” lenni, hogy minden hibát csak **szálgának** lássunk.

a) Különösen a **saját életünkben**. Itt keményen ítélők legyünk. Lássuk, hogy az elkövetett bűn továbbbi bűn forrása. Más bajok forrása. Tehát igen komoly oka van a kemény ítéletnek.

b) Már **mások** szemében inkább kicsinyítsen a szem. Ne ítéljük azonnal gerendának a szálgát. Ne feledd: „Mit nézed a szálgát felebarátod szemében, a magad szemében pedig nem veszed észre a gerendát?” (Lk 6,41). – A szeretet tekintete – kicsinyíti a rosszat és nagyrabecstülve látja a jót. – Alapelv: Istené az ítélet! Ezért int a Zsoltáros: „Szolgáltass nekem igazságot, Istenem” 8Zsolt. 42,1).

Bef.: Csodatükör hordozója az ember. Csodás lélekkel lássa maga és mások hibáit.

4. beszéd: A megbocsátó lélek

(Erkölcsi beszéd: Az embertípusok)

Bev.: A Duna hajói a mederben köveket görgetnek és simára csiszolnak... Ezeknek finomodása – a gyakori súrlódás és mosogatás eredménye. – Ámde az élet sodra embereket görget. Mit hozzon ez az emberek számára?

1. Legyen bocsánatot adó, ha bántalmakat kapott.

Az együttélés szent feladata: az **egymásrautaltság**. Az ember testvériségre való vágya ez. Együnk sem élhet a másik nélkül, mert egymással egybefonódva sodródunk az életfolyam erős sodrában. – Ezt olvassuk a Szentírásban: „Márta ellenben sürgött-forgott a sok házi dologban. Egyszer csak megállt: „Uram, méltatlankodott, nem törődöl velem, hogy nővérem egyedül hagy szolgáltni? Szólj neki, hogy segítsen.” Az Úr azonban így felelt: „Márta, Márta! Sok mindennel törődöl, sok minden nyugtalanít. Pedig csak egy a szükséges. Mária a jobbik részt választotta. Nem is veszti el soha” (Lk 10,40-42).

a) Van ebben sok igen nagy jószág. **Ez a kapás**. Egyik kap a másiktól. Ennek természetes kihatása a hálás szeretet.

b) De van ebben sok, igen nagy mennyiségű rosszaság is. **Ez a bántás**. Egyik megbántja a másikat. Ennek természetes kihatása a gyűlölködő ellenségeskedés. Mi ennek a háttere? Túl sok az egyéni érdeke és azért gonoszodik a másik ellen.

c) Mi a követendő eljárás? Olyan típusú alakulni, amelyik nem érzékenykedik a legkisebb sérelemre; amelyik buzgón imádkozza a „Miatyánk”-ban: „és bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is **megbocsátunk** az ellenünk vétőknek”; végül amelyik tudja, hogy az érintkezés súrlódása csiszolja a lelkeket.

2. Így lesz ő maga is Isten irgalmáért méltán esdeklő.

Az ilyen megbocsátó méltán vetheti tekintetét az égre és kérheti a maga számára Isten bocsánatát.

a) Biztosan van igen sok megbocsátani valónk! Azért int az Írás: „Mikor pedig imádkozni készültök, bocsásatok meg, ha nehezteltek valakire, hogy menyeyi Atyátok is megbocsássa bűneiteket” (Mk 11,25). – Gyermekkorunk... ifjúkorunk... jelen életünk... aligha mondható olyannak, aminő semmiféle bűnnel sem lett volna terhelve. – Élő mozifilm a lelkünk, csak pergessük le eseményeit és így igaz képet nyerünk életünkről.

b) Az Úr példabeszédében pedig csak az a szolga érdemel kíméletet, amelyik kíméletes volt szolgatársával szemben. – Az tekinthet az égre bizakodással, aki szeretettel szórja bocsánatát a föld embe-reire.

Bef.: Az élet sodra zúz, csiszol, az élet pedig alakul és finomodik.

5. beszéd: Vak vezet világtalant

(Erkölcsi beszéd: Embertípusok)

Bev.: A városok zajában érdekesen hallható a járdán fehér bottal kopogó embertestvéreink taktusos lépése... Olyan szép, mikor drága gyermekember vagy felnőtt odasiet az élet fényétől megfosztott embertestvérhez és biztos látással vezet át a zajos úttest másik oldalára. – De van-e ennek a képnek mása az életben? Vannak lélekvakjaink. Ezekről a vakokról elmondhatjuk:

1. Kődös a látásuk.

Az Evangéliumban Jerikó utcáján találkozunk egy vakkal; ő nem is halad. Áll és segítséget vár. Bizonyára bizonytalan lépésekkel járt eddig is. Mi a lelkének nagy vágya? „Uram, hogy lássak” (Lk 18,42).

a) De mit nem látnak? A lélek vakjainak első és lényeges hibája: nem látják az élet és a lélek értékeit. Továbbá nem látják az örök távlatokat. Végül nem látják az odavezető eszközöket sem.

b) Mit látnak tehát? Csak a földieket! Azért, mert földből alkottatott és csak ide hajlik vissza. De lélekuraságának fönsége elködösödött előtte. Miért? Mert csak a földet keresi az ilyen, és így a földien zárul a tekintete. Vágyainak vágya legyen a: lumen Christi!

2. Bizonytalan a célbajutásuk...

Az ilyen vak előtt idegen még a futás fogalma is.

a) Még a célbajutás is nehéz – **földi értelemben** is; de nem egészen lehetetlen és kizárt lelki viszonylatban. – Egy híres bölcsnek ez a közmondása közismert: „a nem ismert után nem vágyódik az ember.” Aki nem ismeri a lélek és Isten értékét, abban nem születik meg az utána való vágyakozás sem.

b) De még kisebb lesz bennük az áldozatos utánalendülés a lelki és szellemi értékek sejtése után. Enélkül pedig lehetetlen a célbajutás. Mert jól jegyezd meg: kettős célért futunk: de a döntő a második. – Szt. Pál így szól erről – önmagát értékelve: „A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam, a hitet megtartottam. Most készen vár az igaz élet koronája, melyet azon a napon megad nekem az Úr, az igazságos bíró, de nemcsak nekem, hanem mindazoknak, akik örömmel várják eljövetelét” (2Tim. 4,7).

Bef.: A lélekvakság súlyos terhétől szabadíts meg bennünket, Urunk! – Legyen imánk: add, Uram, hogy lássunk!

6. beszéd: A pesszimisták

(Erkölcsi beszéd: Embertípusok)

Bev.: A magyar közmondás mondja: „madarat tolláról, embert barátjáról”... Ez a közösség reáhatása az egyénre. De ennek ilyen folytatása is van: amilyen vagy magad, olyan lelket vetítesz a környező világra is! Ez pedig az egyén hatása a közösségre. – A sötét szemüvegűek sötét színben látnak (pesszimisták). Ezt a lelkületet rávetítik embertestvéreikre is.

1. Mindenben rosszat látnak.

A sötétség a rémek birodalma. Ott csak sejtéssel lépdél az ember, és legkedvesebb barátja a lobbanó láng, amelynek fénye eloszlatja az éjszakák rémeit. – Az emberi lélek vagy fényt vető tűzcsóva, vagy sötét, pusztító gőzöket árasztó kráter üreg. Az első – fényt szóró, a másik – sötétséget vető.

a) Mi okozza ezt a sötétséget a lélekben: vagy fényhiány, vagy árnyvetés? Egyszerű a felelet: csak rosszat lát magában, mert **kialudt az Isten tüze**. „Nemde kialszik a gonosznak világossága, és nem fénylik a tűzének lángja. Sátrában a fény elsötétül, s elalszik a mécses felette” (Jób 18,5-6). Így ön maga, az ember a sötétség hordozója.

b) De lehet és lesz is – a sötétség terjesztője. „A Lelket el ne fojtsátok!” (1Tessz. 5,19). Keményen szól az apostol, pedig ezt teszi az az ember, aki saját lélekéjszakáját vetíti mások életére. – Reá áll ez az isteni ige: „Mindaz, aki gonoszat tesz, gyűlöli a világosságot és nem megy a világosságra, hogy nyilvánosságra ne jussanak tettei” (Jn 3,20). – De természetes, hogy ennek a sötétségnek értéktelen terjesztője.

2. De hogyan lehet továbbá megismerni a sötét lelkű pesszimistákat? A felelet ez: **még a háttérben is rosszat keresnek.**

a) Először ez a tulajdonság **magukra** vonatkozik. Mi van az események mögött? **Csak** a sötét gonoszság lehet a háttér... Pedig tudni kellene, hogy a sötétség ellenségét, az Isten fényét kell keresni. „Mert ha ezeket cselekszi, ereje lesz mindenre, mert Isten világosságának nyomában jár” (Sir. 50,31). Azt a fényt, amely az események sodrát és háttérét úgy világítja meg, hogy azok az örök élet szempontjából értékesek lesznek. „Nem a nap szolgál majd neked továbbra is nappali világossággal, és nem a hold fénye világít majd neked, hanem az Úr lesz neked örök világosságod, és Istened a dicsőséged” (Iz. 60,19).

b) De azután a jövőre is így tekintenek. **Csak rossz** következhet... Itt is: akár a **történelemben**, akár az **emberekben**. Szinte kikiált életükből – a Gondviselés elfeledése. De ez a lelkület azután **pusztító** vihar is. Olyan vihar, amely alatt elpusztul az ember környezete. Tépi mások lelkét, ködbe vonja mások lelkét, gyanakvóvá teszi életét és „rosszat keresővé” silányítja – a jóságra teremtett zarándok életútját. – Ne feledd: angyali, sőt isteni lénynek teremtett az Isten, ne teremts magad körül sötét lelkek gyászos csoportját.

Bef.: Sursum corda! Nem pedig: „descendo ad inferos”!

7. beszéd: A képmutatók

(Erkölcsei beszéd: Embertípusok)

Bev.: Mi van a lélek mélyén? – Olyan szentély a szándékok otthona, ahová nem hatolhat be az ember tekintete. Ezért van az, hogy még a tervszerű jóság is rejthető, és a gonoszok részéről pedig a hitvány szándék is elkendőzhető. – Keressük most: mi jellemzi a gonosz szándékot rejtő bűnöst?

1. Mutatja a jót.

A látszat, a felület azonnal észlelhető.

a) Azért azt mutatja a gonosz, **ami látható**. Mesterünk azonban átlát rajta és azt mondja, olyanok vagytok, mint a fehérre mázolt koporsók! Róluk mondja: „Jaj nektek, írástudók és farizeusok, ti képmutatók! Fehérre meszelt sírokhoz hasonlítok, amelyek kívülről ékeseknek látszanak, de belül holtak csontjaival és mindenféle undoksággal vannak tele. Így ti is kívülről igazaknak látszotok az emberek szemében, de belül tele vagytok képmutatással és gonoszsággal” (Mt 23,27-28).

b) De játssza a jót, hogy kedvező színben tűndököljön. Mindez azonban haszontalan az Isten előtt. Azért mondja az Írás: „Semmi sincs elrejtve, ami nyilvánosságra nem jutna; titkon sem történik semmi, ami ki ne tudódnék és nyilvánvalóvá ne lenne” (Lk 8,17).

c) Mindkettő kerülendő, mert egyik sem az igaz ember jegyének a hordozója. Urunk szerint: a szív rejtekét hirdesse a száj. „Hiszen a szív bőségéből szól a száj” (Mt 12,34). Olyan legyen életed, amilyen a lélek szentélye! „Te amikor bőjtölsz, illatosítsd be fejedet és mosd meg arcodat, hogy ne az embereknek mutasd bőjtölésedet, hanem Atyádnak, aki a rejtekben jelen van. Atyád, aki rejtekben is lát, megfizet neked” (Mt 6,17-18).

2. És cselekszi a rosszat.

A képmutató lehetőleg az igaznak és jónak látszatát akarja kelteni, hogy átlagosan jónak tartásuk és ítélték. – Ámde a finom színezetű gonoszságoktól sem irtózik.

a) Kifelé nem hamar látszik a gonoszsága, mert azt hiszi, hogy az elzárkózás, a ködösítés segít... Pedig minden kiviláglik... „Ezért senki sem maradhat rejtve, ki igaztalant beszél; nem kerüli el őt a büntető igazság. Mert az istentelennek számot kell adnia fondorlataiért, és beszédei híre eljut az Istenhez, hogy gonoszságai elvegyék büntetésüket” (Bölcs. 1,8-9). – „Semmi nem marad elrejtve, mi ki ne derülne, sem eltitkolva, mi ki ne tudódnék” (Mt 10,26).

b) De **érdekből** való cselekvései hamarosan feltárják, hogy farkas lévén, **báránybőrbe öltözködik**. – Ezekről óv minket a Mester mondván: „Óvakodjatok a hamis prófétáktól! Báránybőrben jönnek hozzátok, belül azonban ragadozó farkasok” (Mt 7,15).

Bef.: A lélek mélysége a lélek igazi tartalma. Ez legyen **alapja** az igazi ítéletnek.

*

a) Ez a beszéd ráépíthető: Molière „Tartuffe” című vígjátékára.

b) Esetleg felépíthető – a farizeusok külsőt kereső életének leírására.

*

8. beszéd: A képmutatók elrettentő élete

(Erkölcsei beszéd: Embertípusok)

Bev.: Heródes életére gondoljunk akkor, amikor a képmutatók életének ismertetése és büntetése kérdésével akarunk foglalkozni. Erről a szörnyeteg emberről így emlékszik meg az Írás: „Erre Heródes titkon hívatta a bölcseket és pontosan megtudakolta tőlük a csillag feltűnésének helyét, idejét. Majd ezekkel a szavakkal küldte őket Betlehembe: „Menjete, tudakozódjatok gondosan a gyermek felől. Ha megtaláljátok, jelentsétek nekem, hogy én is elmenjek és hódoljak neki (Mt 2,7-8). Ámde ezt az álszentesködő alázkodást ilyen tett követte: „Amikor Heródes látta, hogy a bölcsek kijátszották, nagy haragra gerjedt és Betlehemben meg annak egész környékén megöletett minden fiúgyermeket a kétévestől lefelé, a bölcsektől megtudott időnek megfelelően” (Mt 2,16). – Ez a kettősség világossá teszi előttünk, hogy milyen elrettentő a képmutatók élete. – Az életüknek ilyen jegyei tűnnek elő:

1. Dolgoznak – látszatra.

A képmutatók szava alattomoság.

a) A képmutató élete: látszat munka. Látszat – a hivatási munka. Látszat – a lelki munka. Látszat – a vallásos munka.

b) De a látszat mögött meghúzódik az aljas önzés ridegsége. A lényeg: magának mindent!

2. Gonoszoknak – érdekből.

De ez a „sürgölődés”, mozgékonyosság mindent inkább keres, mint lelket.

a) Az anyagiakért, a föld kincseért eladja az ég és a lélek kincseit. Nem is feszítőerő benne a lélekdiadal.

b) Sőt! Ha erre alkalom kínálkozik, akkor földiekért eladja mások életét és lelkét is.

Bef.: Heródes büntetése – az ilyenek bűnhődése (leírható a szörnyű halála). – Óvakodj ezektől, hogy elkerüld Isten büntetését!

9. beszéd: A mások megjavítása

(Erkölcsei beszéd: Az életreformerek)

Bev.: Az életfejlődés előretörésében benne mozog a felsőbb életszintásra jutás lehetősége. – Minden virág felfejlődik, minden fa felterebélyesedik vagy felsudározik; de világos feladat: a fattyúhajtás levágandó! – Ha pedig az ember fejlődését vizsgáljuk, akkor kérdezhető: milyen feladat áll elénk a **helyes fejlődés** szolgálatában?

1. Magamon kezdjem a munkát!

Mit tegyek?

a) Alapos vizsgálatot tartok önmagam felett. Jó és rossz tulajdonságok fölött.

b) Irtsam a rossz tulajdonságokat...

c) Istenivé nemesítsem életemet (fejtegetendő!).

2. Másokon folytassam a javítást.

A névmás-sor: én, te, ő. Az első után jön a más. Ők is feladatod lehetnek.

a) Különösen, ha felelős vagy értük (szülő, nevelő, rokon), kötelező.

b) Majd minden ember – mindenkivel szemben (közösség)! – De itt a **mód** a fontos. Nem a kegyetlenség keménysége, hanem a **szerelem melegsége** segít. Jól jegyezd meg: „Ne győzzön rajtad a rossz, te győzd le jóval a rosszat” (Róm. 12,20). Így javul a testvér és emelkedik a nemes élet.

Bef.: A fejlődés sodrát így előnyösen befolyásolhatja az ember. – Magadét – és másét!

10. beszéd: A testvéri feddés művészete

(Erkölcsei beszéd: A feddés)

Bev.: A szeretetet adó gesztus mellett elképzelhető a legnehezebb, a fájdalmakon keresztül való **javítás** is. – Mi ennek a technikája?

1. Szeretettel látni. Ez az első közeledés. Mit jelent? Mindenki **Isten tervének sarjadását** kell észrevenni és esetleges hibáját **felemelés** szemszögéből mérlegelni. Nem kémkedve keresni, hanem jót akaró szándékkal – észrevenni.

2. És szeretettel szólni.

Ez a második. Mintha azt mondanám: szépen kell a hibát felemlíteni. De milyen módon? Tanulj a Mestertől és kövesd tanácsát: „Ha vétkezik ellened testvéred, menj, fedd meg őt négy szemközt. Ha hallgat rád, megnyerted testvéredet. De ha nem hallgat rád, vigyél magaddal egy vagy két másikat, hogy két vagy három tanú bizonyítsa az ügyet. Ha azokra sem hallgat, mondd meg az egyházközösségnek. Ha pedig a közösségre sem hallgat, vedd úgy, mintha pogány volna vagy vámos” (Mt 18,15-17). – Ezt mintázd le, talán hallgat is reád embertestvéred!

3. Végül szeretettel segíteni.

Ez a harmadik. – Jelszavad legyen: tudom és szeretettel nézem más hibáját, de azért, hogy segítek rajta. – Mi azután az igazi segítség?

a) Segíteni – anyagiakban.

b) Segíteni – tanítva, lelkiekben.

c) Segíteni – a lélekmegemelés csodájával.

d) Segíteni – a mindig mellé álló alázkodó szorgoskodással. Ez valóságos hibajavítás és feddési módszer megvalósítása.

Bef.: A szeretet tehát nemcsak észre nem vevés, hanem meleg, puha, simogató segítség, segítségnyújtás. De mindig a jóért és a jóra!

11. beszéd: A hiba feltárása

(Pedagógiai beszéd: A hibák felfedése)

Bev.: Lovagi tornák harcaiban leeresztett sisakkal vívta diadalát a harcra hívott levente. De a harc heve után leeresztett sisakkal áll ellenfele mellé a legyőzött. – Mit jelent ez a hibák ellen küzdők szellemi viadalában?

1. Sohasem magamat emelni akaró lélekkel.

A harcokban a **színek diadaláért** harcol a levente. Nemzete, törzse volt a főcél. – Utána megbeszélés volt. Vitáztak: mi volt a hiba és miért lett a másiké a diadal?

a) A jó diadaláért tárassék fel a hiba. De ez ne legyen – megszólás! Emberi gyarlóságok is feltárhatók, sőt nyilvánosságra is hozhatók! – De akkor, ha nyilvános bajt okoznak. – Ha a titkosságuk a **köznek bajt** okozott. Végül: ha leleplezésükből emelő tanulság vonható.

b) Magunk érdeke nem elégséges ok erre. A bűnös megemeléséért és a közjóért történjék a közlés.

c) „Kifecsegő locsogás” mindig kerülendő.

2. És mindig a felelősségteljesség nyílt sisakjával.

A nyilvánosságra hozás azután követeli a **teljes és nyílt felelősséget**.

a) A „névtelen jóakarók” – gyáva bitangok és lélekgyilkosok. Az ő szavuk a gyilkoló. Jegyezd meg az apostol szavát: „Így a nyelv is kicsiny testrészt ugyan, de nagy dolgokat visz végbe” /Jak. 3,5/.

b) A **feljelentő** számoljon a felelősségvállalással. Épp azért kötelessége: teljes név és teljes cím! Így lehet **segíteni**; amúgy csak **gyilkolni** lehet.

Bef.: A segítség feladat, kötelesség, de teher is. Akinek válla gyenge, az ne vállalkozzék erre a munkára! Aki pedig maga vétkes, az ne álljon –más purifikálásának munkájába. Ne felejtset: medice, cura teipsum!

12. beszéd: A világ misztériuma

(Diákbeszéd: A hittitkok értelme)

Bev.: A falusi gazda vet és arat. Azt gondolja, hogy **ért mindent...** A kis diák tanulja a természetrajzot és így már kezd **nem érteni mindent...** A tudós még mélyebbre néz és **mindig sötétebb és sötétebb** mélységekbe száll... Valóban tehát a tudós volna a legkevesebbet tudó? Nem! Nem! A legtöbbit és legmélyebben a tudós ismeri meg a világot. – De a világ nagyszerűségét, rejtélyes voltát, csodálatosságát, a végtelen Rendező által alkotott voltát ismerve meg, az alázat lelkével hajlik meg a térde, mert a tisztelet ezt parancsolja. Ez a világ misztériuma (Linné és Pasteur). Ezzel parallel halad a **hit misztériuma**.

1. A hittitkok Isten belső világának feltárása.

Ennek tárgya a természetfeletti világ, lát-távlat a végtelenség, melybe a szem bele sem tekinthet. – Itt is homályok vannak. Ezek a hit misztériumai. – A mostani hét a misztériumok hete. A mai nap a Szentháromság napja, a hét csütörtökje az Úr napja, az Oltáriszentség ünnepe. De ez a titok nem sötét és érthetetlen. Igaz, hogy új fényt vető, de végül is életet szolgáló.

2. A hittitkok életlendítő fényvetések. Ezek a Van erőteljes hangsúlyozói.

a) Íme: az egyik az Isten végtelenségére utal. Az Isten ismeri Önmagát, és ez az ismeret a második isteni Személyként él: a Fiúisten. Szereti Önmagát és ennek végtelensége a Szentlélek Isten. – Ismeret és akarat fogalmát a Szentháromság hittétele így foglalja magába: jó ismeret és jó akarat. Ennek érvényesülnie kell bennünk is. Így nem elég az elfogadó hit, hanem kell – a hasonulást követelő erőfeszítés. – Ennek követelése – a Szentháromság titka.

b) A második hittitok, az Eucharisztia, valójában nem titok, de éltető erejét csak megérzi a szellem. Az Eucharisztiaának valóságban az a ható ereje, hogy ténynek mutatja: velem az Isten. Isten eme szeretet-közeledésére az emberi felelet: megnyugtat az Úr szava: veletek vagyok! Nem maradtok egyedül! Ez a tudat is emel és lelket erősít.

3. A hittitkok a tények feltárása és módok ködben őrzése.

A „van” ismerős, a „miként” érthetetlen!

a) De hisz a módok ismeretében majdnem mindenütt misztériumra bukkanunk. A fény, a hó, a rá-

dium, mind erők, melyeket használunk, kiaknázunk, de teljesen, illetőleg a működés módjait nem ismerjük. De nem is szükséges. Akkor nem érne semmit a tudás, ha pusztán tétel volna és nem hatna ki az életre. Végeredményben annyi anyagi ismeret kell, amennyi arra képesít, hogy felhasználható legyen az életelv az élet tökéletesebbé tevésére.

b) De itt nem holt tétel a hit. A hittitok ereje elpihenő lélekéletet lendítő helyzeti energia, amely, ha feszülésbe indul, akkor bennünket tökéletesebb életre lendít. – A hit misztériumaiban is indító erőt keresünk és indító erőinek felhasználásával gazdagabbá tesszük életünket és egy felsőbb életre bontakozunk. Akkor eltűnik a misztérium látszólagos homálya s nem az lesz a tartalma: értelmetlenség, hanem az, amit céloz: emeltyűje lesz a lelki életnek.

Bef.: Éltessen, indítson lelki tevékenységre!

13. beszéd: Alvó életenergiák

(Diákexhortáció: Az életté vált energiák embere)

Bev.: Ibsen egyik híres gondolata: „**az öntudat alatti erők érvénye és felszínre kerülése**”. „Rosmersholm” című darabjában úgy tünteti fel a főhóst, mint aki tudatán kívül tesz rosszat és ezért is kegyetlenül bűnhődik... De ebben az öntudat alatti titkos világban életre kelnek a lélek legfrissebb indításai is. A gépies ember ezt az egész öntudat alatti világot figyelmen kívül hagyja. Csak a külsőségre, a felületre néz. – A vallás a lélek mélységes erőinek a bontogatása. – A pieista még a jámborságban is **csak** a felületet keresi és éli. A külső keretekhez merevedik a belső lényeg átélése helyett. Beszéde, modora az, amit átvesz a vallásból, a külsőségek pontos betartása az, amit gyakorol az életben. – De ez-e az **igazi ember**?

1. Először hasonlattal felelve azt mondanám: ez a mozgó gépezet.

Ez csupán a felület, az emberi élet kerete.

a) Valóban én vagyok a központ. Ott, a mélyben székel az igazi ember, oda kell bejutnom. Ott lakik a lélek mélyre szálló múlt élmények serege, és onnan indul ki a döntések parancsa. – A bányákba tárnákon át hatolnak be. A víz színe alá bűváruhában... a lélek mélyére pedig elmélyedésekkel.

b) Keressük tehát azokat az erőket, amelyek mélységkutató utunkon támpontokat adnak. – Sűrű bozótnak mondható a lélek öntudat alatti, gyűjtött világa. Mélyen és gondosan kell keresnem lelkem igazi tartalmát... A rokonszenv, az ellenszenv öntudatlan okait. Hiú, felületes gondolkodásom alapjait... A színfalak mögött, az álmoképek mögött – a valóságot.

2. Van bennünk sok jó és rossz szunnyadó erő.

a) Honnan ezek? A jók Isten adományai (talentumok) és a rosszak emberi élet hordalékai.

b) De mi a teendő velük? A fesledező tavaszi virágokat keltegeti a napfény. Mi ez? Szunnyadó energiák ébresztgetése. A lélek öntudat alatti mélyén energiák szunnyadoznak. Jók, rosszak egyaránt. Meg kell keresnem a lendítőerőket, amelyek a felsőbbrendű jó felé húznak és ezeket a tudat alatt lapangó erőket tudatossá kell váltanom. Az első a szentgyónásban történik: a tudat alatti hatók kivizsgálása. A szentáldozás: az Isten felé irányuló mélységes tendenciák kibontása.

Bef.: A lélek őszbozójából tiszta szemmel keressük ki a legtisztább hajtásokat és az öntudat alatt csírázó szent erőket bontsuk ki az **öntudat napvilágánál** – az új örökkévalóság felé nyíló élő virágokká. Ez a Szentlélek munkája bennünk!

*

Beszédláncok

Első sorozat: A „Szent Titok”

Itt most **két beszédláncot** alkotunk. Tárgyuk: a „Nagy Titok” és a „Nagy Titok” **mint a mindenség Ura**. – A kettő lényege és egybefonódó kapcsolata azt akarja értelmezni, hogy a mindenség és az emberi élet titokzatossága végül is az Isten mindenhatóságának elismerésében és az emberi élet megszentelt kiteljesülésében talál fényes megvilágítást. – Lássuk ezeket egyenként. – Figyelem! **Min-den** beszéd úgy fejtegetendő, hogy végül is kitérjen az az igazság, hogy ezek a szent titkok – a kinyilatkoztatás fényében az **emberi élet értékállományát alkotják**.

I. beszédlánc címe: Isten – a „Szent Titok”

1. beszéd: Isten valóságának titka

Bev.: Isten örök léte is titok.

1. A mindenség ős Oka.

a) Csak létehez jut el az emberi értelem. „Hiszen, ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető” (Róm. 1,20).

b) „Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt” (Jn 1,1).

2. A mindenség ős Személye.

„Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

Bef.: „Isten, kit a bölcs szeme el nem ér” (Berzsenyi).

2. beszéd: Isten belső életének titka

Bev.: Isten belső élete is titok.

1. Egység az Isten.

„Halld Izrael: az Úr, a mi Istenünk egy Úr! (5Móz. 6,4).

2. Háromság az Isten.

„Hárman tanúskodnak tehát a mennyben: az Atya, az Ige és a Szentlélek, és ez a három egy” (1Jn. 5,7).

Bef.: Miért marad titok az Isten belső élete? Mert a végtelen élete véges mértékkel nem mérhető.

3. beszéd: A külső jelentés titka

Bev.: A világ a végesség felületképét tárja elénk. De mit mutat ez?

1. A Végtelen – kitérül...

„Mert az ő szavára lettek, parancsára létrejöttek” (Zsolt. 32,9).

2. A világmindenség feltárul.

Mégpedig: szépségben és jóságban.

Bef.: De kérdés: a felületlátás igazi ismeret-e? Ne felejtse: csak tükörképet vet elénk a világ, mert csak körvonalazva látható a Teremtő kontúrja.

4. beszéd: Az örök boldogság titka

Bev.: És az élő személy, az ember élethivatásául mit ad az Isten?

1. Kegyként adja – az örök boldogságot.

„Boldogok a lélekben szegények: övék a mennyek országa” (Mt 5,3).

2. Kegyként adja – a szükséges erőket.

„Szeretteim, most Isten fiai vagyunk, de hogy mik leszünk, az még nem nyilvánvaló. Tudjuk azonban, hogy megjelenéskor hasonlók leszünk hozzá, mert látni fogjuk őt úgy, amint van” (1Jn. 3,2).

Bef.: Embernek titok, Istennek pedig Magához vonzó leereszkedése.

*

II. beszédlánc címe: A „Szent Titok” a mindenség Ura

1. beszéd: A mindenség Ura

(Dogmatikus beszéd: Isten a világ Ura)

Bev.: Ha „nagy Titok” is az Isten, mégis világosan lép elénk, hogy mindenható Úr az Isten. – Hogyan tárul ez elénk?

1. A „nagy mindenség” Hozzá vezet és Neki hódol.

a) Hozzá vezet... „Hiszen, aki benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta

művei alapján értelemmel fölmérhető” (Róm.1,20).

b) Neki hódol... „Tiéd az ég, és tiéd a föld, Te alkottad a föld kerekességét és mindazt, ami rajta van” (Zsolt. 88,12). „Isten dicsőségét beszélnek az eget, és keze művét hirdeti az égbolt” (Zsolt. 18,2).

2. A „kisvilág”, az ember Belőle él és Hozzá siet.

a) Belőle él... „De aki abból a vízből iszik, melyet én adok, nem szomjazik soha többé” (Jn 12,13). „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

b) Hozzá siet... „...Ahol én vagyok, ott lesz az én szolgálóm is...” (Jn 12,26). „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: És mit mutat mindez? Az élet szent ködösségéből felhangzik ez a szentül zengő ének: „Szent, szent, szent az Úr, a mindenható Isten, aki volt és aki van és aki eljövendő!” (Jel. 4,8).

2. beszéd: A mindenség magasságainak Ura

(Dogmatikus beszéd: Az égiek Ura)

Bev.: Csak lefelé mutatkozik az Isten ereje? – A kinyilatkoztatás az **ég lakóiról** is beszél. Az angyalok és üdvözült lelkek együtteséről szól... – De hogyan értelmezendő az ezeken gyakorolt uralom?

1. Nekik adja – Önmagát.

a) Ők a mennyek országának élő lakói. „Amint néztem, sok angyal szavát hallottam a trón, az élőlények és a vének körül. Számuk meghaladta az ezerszer ezret és a tízezerszer tízezetet” (Jel. 5,11).

b) Ők az égi boldogság birtokosai. Ezek jelképe ez a leírás: „Éjjel-nappal szüntelenül kiáltották: „Szent, szent, szent az Úr, a mindenható Isten, aki volt és aki van és aki eljövendő!” (Jel. 4,8).

2. És így biztosítja számunkra az örök élet boldogságát.

a) Ez ugyan – a Bárányé. „Harsány hangon kiáltottak: „Méltó a Bárány, akit megölték, hogy övé legyen a hatalom, a gazdagság, a bölcsesség, az erő, a tisztelet, a dicsőség és az áldás” (Jel. 5,12).

b. De a Bárány kegyéből – az emberé. „Hiszen tudjátok, hogy nem mulandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19).

Bef.: Ez az uralom – az **Atya** uralma az örök élet boldogainak **családjában**. Mi tehát az „uralom” gyökere? Az a szeretet, amelyről így szól az apostol: „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13).

3. beszéd: A mélységek Ura

(Dogmatikus beszéd: Isten a világban)

Bev.: Pszichikai és fizikai mélységek felett járunk... Titkok és ködösség teljessége az élet. – Ki ezek Ura? A felelet kettős irányú lehet.

1. A földi rejtélyek Irányítója.

Az első felelet azért a fenti, mert **csak** ebben talál megnyugvást az emberi szellem.

a) A rejtélyek sorozata ugyanis tény. Gyönyörű jelképe ennek ez a fenséges szöveg: „Ki számlálja meg a felhőket bölcsességgel? Ki fekteti le az égnek tömlőit, mikor a porból szilárd föld lesz, s a rögzök összetapadnak?” (Jób 38,37-38). Életünk (nagy világ!) igazsága ez, értelmünk (belső világunk!) igényelt áhítózása ez. Írás is jelzi, hogy ezek között élünk és ezek oldásának kegyét várjuk. – Azért is keressük az Urat, hogy legyen utunk, életünk és fényünk. „Én vagyok az út, az igazság és az élet. Senki sem jut az Atyához, csak én általam” (Jn 14,6).

b) A haladó elme fényvetése pedig csak így értelmez megnyugtatóan. Hát nem – a kételkedéssel? Hát nem – a tagadással? – Nem! Nem! Csak **pozitív** felelettel. „Nektek jutott, hogy megértésétek a mennyek országának titkait” (Mt 13,11).

2. Az életrejtélyek Ismerője.

De a második felelet olyan értelemben veendő, hogy Ő az életrejtélyek

Hordozója.

a) Benne a mindenség terve. „Örök Isten, ki látod, ami titokban történik, és tudsz mindent, mielőtt meglenne...” (Dán. 13,42).

b) Benne a mindenség értelme. „Akarom, hogy... szívükben megerősödjék és szeretetben egyesülve eljussanak a teljes megértés minden gazdagságára, Isten (az Atya) titkának, (Jézus) Krisztusnak

megismerésére. Benne rejlik a tudomány és bölcsesség minden kincse” (Kol. 2,1 és 2-3).

c) Belőle a mindenséget értelmező elme csodás fényvetése. Olyanok legyenek, hogy „A hit titkát tiszta lelkiismerettel őrizzék” (1Tim. 3,9). „... amikor a hetedik angyal megfújja harsonáját, beteljesedik Isten örök titka, amint tudtul adta szolgálóinak, a prófétáknak” (Jel. 10,7).

Bef.: Életmélységek, életproblémák és szakadékok – a Végtelen előtt sima felület.

4. beszéd: Az ember Ura

(Dogmatikus beszéd: Isten a mi Urunk)

Bev.: Nem a föld, hanem az Isten az Úr! (Gárdonyi: „Isten rabjai”). – De ez az **uralom** nem az elnyomó hatalom reánk nehezedeése, hanem az atyai **Személy** – személyes szeretete. Isten adja és szórja a szeretet ajándékát és **ezzel** jelzi az uraság teljességét. – Mik ezek a szeretet tények?

1. Isten képe – az első nagy adománya.

a) A nagyvilág is Isten műve. „Hat napon alkotta ugyanis az Úr az eget és a földet meg a tengert, és mindazt, ami bennük vagyon” (2Móz. 20,11). Így Isten igazságának, jóságának és szépségének jeleit hordozza. „Isten dicsőségét beszélnek az eget, és keze művét hirdeti az égbolt” (Zsolt. 18,2), „Nagyok az Úr cselekedetei, kívánatosak mindazoknak, kik bennük tetszésüket lelik” (Zsolt. 110,2).

b) De a lényeg és legnagyobb értéke: az ember. „És bölcseségeddel alkottad az embert, hogy uralkodjék a teremtményeken, melyeket alkottál” (Bölcs. 9,2). Benne már otthont talál a **szellem**. Az a szellem, amely így tanulhat az ég Urától: „Hallgass reám, fiam! Tanulj bölcsességet, bölcs okosságot, és figyelmezz szívedben beszédemre!” (Sir. 16,24). Ennek a szellemnek, a **léleknek** azután ezek a törekvést mutató irányai: az anyagi világ ismerete. Ezt pedig így jelzi az ég Ura: „Íme szavad szerint cselekszem veled s oly bölcs és értelmes szívet adok neked, hogy hozzád hasonló sem előtted nem volt, sem utánad nem lesz” (3Kir. 3,12). – A másik foka: önmaga ismerete és felfokozva – az Isten ismerete. Ezért mondja az Írás: „Kegyellemmel és békességgel töltsön el titeket Istennek és Urunknak, (Krisztus) Jézusnak ismerete” (2Pét. 1,2). – Mi ez? Valójában ez a felelet: Az „Isten képének” az Istenhez való közeledése. Erről pedig így zeng az ihletett apostol: „Arról ismertük meg (Isten) szeretetét, hogy életét adta értünk. Tehát nekünk is oda kell adnunk életünket testvéreinkért. Aki birtokolja a világ javait, és látja, hogy testvére szükségét szenved, de mégis elzárja előle szívét: hogyan él abban Isten szeretete? Gyermekeim, ne szeressünk szóval és nyelvvvel, hanem tettel és igazsággal!” (1Jn. 3,16-18).

2. És a második? Ezt a képet tökéletesíti az ég Ura kegyelmi adományaival.

Az ember földi zárandok és égi várományos.

a) Földi életnek tápláló ereje az anyagi, és lelki életének kenyere a szellemi kenyér. Mindenkire áll: „s elhatároztam, hogy kivezetlek titeket Egyiptom nyomorúságából a kánáneusok, a ferezeusok, a heteusok, meg a jebuzeusok földre, tejjel s mézzel folyó földre” (2Móz. 3,17). De már itt is az ember éltetője az égi kegyelem. Így lát, él isteni módon. Ezért olvassuk: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

b) De ez az örök életének alapja, televénye az isteni természetben való részesedés. „Kegyelméből megigazulva reménybeli örökösök vagyunk az örök életnek” (Tit. 3,7). Ez a döntő. Így azután érezzük, hogy **isteniek** vagyunk és Urunk az Isten.

Bef.: Akinek „jegyeit” hordozzuk, annak belső világához tartozunk. Az a mi Urunk, sőt az a mi Atyánk. Így: Istenatyánk gyermekei vagyunk!

5. beszéd: Az „örök élet” Ura

(Dogmatikus beszéd: Isten „az örök élet Ura”)

Bev.: Ő az örökkévaló, Ő tehát mennynek és földnek Ura. De mi azt is tudjuk az isteni kinyilatkoztatásból, hogy Ő minket a végnélküli életre teremtett, Így a számunkra teremtett végnélküli élet is Őt tiszteli Urának.

1. Célunkká tűzi a végnélküli életet.

Mert mi az Ő szava az ember fiai felé? „Az első ember a földből való, földi; a második a mennyből való, (mennyei)” (1Kor. 15,47).

a) Legyen tehát tiétek a föld. – Ez birtokbavétel. „...töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá” /1Móz. 1,28/. „A menny az Úr mennyországa, de a földet az emberek fiainak adta” (Zsolt. 113,16). –

De csak feltételes ám az uralom. **Isten parancsai szerint élj**, mert életed boldogsága ennek függvénye. Ezért olvassuk: „Az én rendeléseim szerint cselekedjétek, az én parancsolataimat tartsátok meg s azok szerint járjatok: én, az Úr, vagyok a ti Istenetek” (3Móz. 18,4).

b) És tiétek lesz az ég! Sőt! **Csakis** így lesz a tiétek! – Ne felejtsd el ezt a szent igét: „Egyenesek az Úr végzése, vidámmá teszik a szívet, világos az Úr parancsa, felvilágosítja a szemet” (Zsolt. 18,9). – Szabad vagy ember, hallható szövegben cseng az Isten szava; de szabadon vállalt isteni életednek létszen jutalma a végnélküli élet.

2. Kegyelemével odasegíti dolgozó életünket.

De az Isten nemcsak célt tűz, hanem eszközöket is ad.

a) A szabadság szent kincs az eszközök választásában. Ezért imádkozzunk a Zsoltárossal: „Taníts meg arra, hogy akaratomat megtegyem, mert te vagy az én Istenem. Vezessen engem jó lelked sima földön” (Zsolt. 142,10). – Az imádkozó „isteni légzőjé” (A. Carrel) ez az égi kegyelem: „Gyöngeségünkben segítségünkre van a Lélek is, mert nem tudjuk, hogyan imádkozzunk helyesen. A Lélek azonban maga könyörög helyettünk szavakba nem foglalható sóhajtásokkal” (Róm. 8,26).

b) De a kegyelem indító vagy sodrító a cél elérésében. Áhítatos imádságunkra felel a kegyelem: „Mert vizet öntök én a szomjas földre, és folyóvizet a szárazra; kiöntöm lelkemet ivadékodra, és áldásomat sarjadékodra” (Iz. 44,3). Segít az úton vagy ragad a célba. **Szükséges** kegyelem és a „**gratia efficax**” mindenkinek felettsége (példa lehet: Saul megtérése)

Bef.: Az „indítottak”, a „vándorok” számtalanjainak Ő az Ura, de a „hazatérteknek” is Ő a boldogító Atyja. – Mindenkit **indít** és **vár!** De jól vésd lelkedbe: csak a „**szabadon repülőké**” a diadal! „Jól van, te hűséges, derék szolgál!... mivel kevésben hű voltál, sokat bízok rád: menj be Urad örömébe” (Mt 25,23).

*

Második sorozat: Isten és ember szorosabb egybetartozandósága

Idekapcsolhatók azután olyan beszédláncok is, amelyek az Isten szeretetének jegyeit, tartalmát és körét foglalják egybe és így az emberhez való leereszkedése folytán az **Isten és az ember szorosabb egybetartozandóságát tanítaná**. – Természetes, hogy ezek az egységes összefogások már sok helyen közölt szeretetről szóló beszédvázlatok egységes keretei. **Nem az újságon van itt a hangsúly**, hanem az **egységes rendszeren**, amely a szétszórva található gondolatoknak **sorozatos** egységét adja. Azért, hogy a rendszeres fejtegetésbe bocsátkozó szónok összefogó keretet találjon, amely azután alkalmassá tenné őt arra, hogy egyéni gondolatait idefoghassa. – Lássuk ezeket egyenként.

I. beszédlánc címe: Isten szeretetének észlelhető jelei

1. beszéd: Az egész mindenség ős Ereje

1. Teremtő az Isten.
2. Minden jóságot sugárzó az Isten.

2. beszéd: Az emberi élet kivételes irányítása

1. Az ember lelke – kivételes képességű.
2. Az ember élete – egyénien bontakozó.

3. beszéd: Az ember örök hazába vezetése

1. Az ember élete – végnélküli.
2. A végnélküli élet – isteni.

*

II. beszédlánc címe: Ki a szeretet forrása?

1. beszéd: Istentől – minden

Bev.: Véges valóságok a mindenség adatai.

1. Végtelenből eredeztetek.
  2. Végtelen dicsőítésére teremtettek.
- Bef.: Ezért lénytanilag csak jók léteznek (optimizmus).

2. beszéd: Ember felé – áramlik minden
  1. Átfutó életben – embert szolgál minden.
  2. Szolgálatban pedig – embert tökéletesít minden.
3. beszéd: Isten felé – sodródik az ember.
  1. Az ember nem záróan befogadó.
  2. Hanem mindent az Isten felé sodrító.

*

III. beszédlánc címe: A Szeretet különös jegyei

1. beszéd: Az ember teremtésében
  1. Szellemi létének fénye zárt.
  2. De a megnyíló szeretet emberlélek tüzét lobbantja.
2. beszéd: Az ember emelésében
  1. Természetfeletti kincsekkel ékítette.
  2. Isteni természettel gazdagította.
3. beszéd: Az ember megváltásában
  1. Az ember – elbukott.
„Látá tehát az asszony, hogy a fa evésre jó, szemre szép és tekintetre gyönyörű, és vón a gyümölcséből és evék s ada férjének s az szintén evék” (1Móz. 3,6).
  2. Az Isten – Megváltót küldött.
„Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

*

IV. beszédlánc címe: Szeretet és félelem

1. beszéd: A bölcsesség kezdete – az Isten félelme
  1. Hódoljon az ember.
  2. Hogy bölcsen lásson a lélek.
2. beszéd: Félelem és Isten félelme
  1. Az egyik – bevezető életfutam.
  2. A másik – fenséges életdallam.
3. beszéd: Szeretet – a félelem megölője
  1. A félelem eltűnik.
  2. Ha a szeretet diadalt ünnepel.

*

V. beszédlánc címe: „Play” – „Ready”

1. beszéd: Isten szeretetének kiáradása
  1. Első az Isten.

Ő az adó.

2. Csak következő az ember.

Ő a vevő és önnön életévé teremtő.

2. beszéd: Ember szeretetének ősi lendülete

1. A jó – az életvonal.

2. A tökéletes – a jó a cél felé.

3. beszéd: Isten – ember szeretetének örök egybefonódása

1. A személyes kapcsok állandóak.

2. Az Isten és ember szeretete örök kapcsolat.

*

VI. beszédlánc címe: Az igazi szeretet köre

1. beszéd: Csak Istenre vonatkozik?

1. Személy a személyhez...

2. Ember az Istenhez...

2. beszéd: Csak magamra vonatkozik?

1. Én?

2. Más?

3. beszéd: Mindenre és minden személyre vonatkozik

1. Világ jóságára.

2. Személyek életére.

*

VII. beszédlánc címe: A Szeretet Istenének parancsa

1. beszéd: Szeresd Uradat!

1. Ég csendíti.

2. Ember követi.

2. beszéd: Szeresd felebarátodat!

1. Isteni szó ez is.

2. Emberi hűség ez is.

3. beszéd: Így szeresd – önmagadat!

1. Ez a helyes önszeretet alapja.

2. Ez az élet célbafutásának biztos útja.

*

Harmadik sorozat: Fejlődést mutató egybefonódásról

Végezetül igen rövid vázlatokban idekapcsolunk néhány olyan beszédláncot is, amely egységes és fejlődést mutató egybefonódásban fejtegetné a mai Evangélium szép gondolatainak sorozatát.

I. beszédlánc címe: A szeretet láncai

1. beszéd: Isten Magához fűzi a világot

Bev.: Nagy összefüggő láncsor a nagy világ.

- 1. A fűződés első kapcsa: a teremtés.**
  - 2. A fűződés második kapcsa: a fenntartás.**
- Bef.: Isten nélkül semmivé süllyed.

2. beszéd: Isten Magához fűzi az embereket

Bev.: De a teremtett világ **szellemet is** hordoz.

- 1. Ezeket Magához hasonlónak tette a Teremtő.**
  - 2. Ezeket szeretettel fűzi Magához az égi Atya.**
- Bef.: A személyes lét kapcsa: az örök Szeretet.

3. beszéd: Isten Magához fűzi a mennyországot

Bev.: De csak a földiek Isten teremtményei?

- 1. A mennyek országa a lelkek világa.**
  - 2. Őket is Magához fűzi az égi Atya.**
- Bef.: A tökéletesebb élet legtökéletesebb környezete.

4. beszéd: Isten egybefűzi és Magához láncolja az egész emberiséget

Bev.: Az élet sodra – Isten terve szerint – fejleszti és sokszorozza az embereket.

- 1. Ők népesítik a földet és az eget.**
  - 2. Őket fonja élő koszorújába az ég Ura.**
- Bef.: Örök sodródásunk nagy célja: az Isten.

*

II. beszédlánc címe: A szeretet körzete**1. beszéd: Magába zárja az értünk dolgozókat**

Bev.: Körülöttünk örvénylő embertestvéreink hogyan kapcsolódnak hozzánk?

- 1. Dolgoznak értünk.**
- 2. És dolgoznak értük.**

Bef.: Ez a szeretet kapcsolódása.

2. beszéd: Magába zárja az ellenünk dolgozókat

Bev.: És akik ellenségként állnak szemben?...

- 1. Front az állásuk.**
- 2. Támadás a munkájuk.**

Bef.: És mi? Eltévedt testvéreként **szeressük** őket.

3. beszéd: Kiterjeszkedik minden embertestvérré

Bev.: Ha egy az Atya, akkor mik vagyunk mi?

- 1. Testvérek.**
- 2. Egymást segítő emberek.**

Bef.: Ez az „atyaság” ereje.

4. beszéd: Kiterjeszkedik a mindenható Istenre

Bev.: De kizárható-e a teremtő Atya?

1. **Minden hálánk Felé szálljon.**
2. **Minden dicséretünk Feléje röppenjen.**

Bef.: Egy az Isten, Aki mindenki szeretetének tárgya.

*

III. beszédlánc címe: A szeretettől hevített szemek

1. beszéd: Látnak hibákat

Bev.: A lélek tökéletlensége hibákban jelentkezik. Látjuk ezt jól.

1. **Látják – a fizikai hibákat.**
2. **Látják – az erkölcsi bajokat.**

Bef.: Látnak és szerénységre hangolnak.

2. beszéd: Látnak jó készségeket

Bev.: De Isten szeme mélyen járva látja a jót. Az „isteni nép” szintén.

1. **Mindent alapjának jónak lát.**
2. **Mindent eredményében jónak ítél.**

Bef.: Ez a diadalmas optimizmus.

3. beszéd: Látnak bánkódásokat

Bev.: „Tékozló fiúk” az élet esettjei. De **csak** ezek járnak a földön?

1. **„Hazatérők” alkotják a nagy tömeget.**
2. **„Könnyhullatók” várják a bocsánatot.**

Bef.: Ha Isten megbocsát, miért nem te?

4. beszéd: Látnak felemelt lelkeket

Bev.: „Ego vici mundum” az emberiség diadalát is jelenti. – „Megmondtam nektek: Láttok engem és mégsem hisztek” (Jn 6,36)... De az „isteni ember” látja:

1. **Az „élő liliomok” rendjét.**
2. **De látja az „új életre keltek” hatalmas seregét.**

Bef.: Ezek mind a „győzelmes Krisztus” népét alkotják.

*

IV. beszédlánc címe: A szeretettől égők tettei

1. beszéd: S.O.S.-re figyel a lélek

Bev.: A bajban lévő hajók jelei (Save our souls!): mentsd meg életünket!

1. **Külvilágból is jeleket vesz.**
2. **Lélekszentélyben jeleket vár.**

Bef.: És tényleg jönnek és az ő segítségére sietnek.

2. beszéd: S.O.S.-re felel a tette

Bev.: A baj, tűz, víz – közös munkára hív.

1. **A szerető ember otthagyja javait.**
2. **Hogy segítsen embertestvére bajain.**

Bef.: „Közelmegy”, hogy igazi felebarát lehessen (Lásd: az izgalmas szamaritánust!).

3. beszéd: S.O.S.-sel adja lelkének erejét

Bev.: A vészjelre rohamlépésben fut a nemes segítő.

1. Tudását szívesen adja.

2. Sőt szükség esetén életét is áldozza.

Orvos, pap, ápolótestvér...

Bef.: „A szeretet türelmes, a szeretet jóságos, a szeretet nem féltékeny, nem kérkedik, nem gőgös-ködik, nem tapintatlan, nem keresi a magáét, haragra nem gerjed, a rosszat föl nem rója” (1Kor. 13,4-5).

4. beszéd: S.O.S.-sel emeli az egek felé török lelkét

Bev.: Az igazi szeretet Isten felé emel mindenkit. Ezért cselekszik és ide segít.

1. Fellobbantja a lélekben az Isten fényét.

2. Felizzítja benne az Isten szeretetének szent tüzét!

Bef.: Így – Istenhez fűzi a földi embereket!

*

V. beszédlánc címe: A szeretetből élők diadalai

1. beszéd: Diadalmas – az anyagiak felett

Bev.: Pálmáért és diadalokért harcol az ember. Mi a legnagyobbak egyike?

1. Győzni kell – a világ felett.

2. Győzni kell – a test felett.

Bef.: Ecce victor!

2. beszéd: Diadalmas – az emberek felett

Bev.: De az embertestvért is magunkhoz kell fűzni. Ennek megvalósítása is diadal. És útja?

1. Halmozd el a szereteted túlcsondulásával.

2. Hozzád fordul végül is a hála érzésével.

Bef.: Az élet jósága „bumeráng” – szerűen tér vissza.

3. beszéd: Diadalmas – a gonosz felett

Bev.: De tagadhatatlan harcot vívnak – a gonosz felett. Kik ezek?

1. A kísértő sátán.

2. A bántalmazó ember.

Bef.: A szeretet mindenkit meggyőz!

4. beszéd: Diadalmas – a halál felett

Bev.: Legnagyobb ellenség – a halál. De csak akkor, ha **megsemmisülésre** ragadna!...

1. Krisztus Urunk meggyőzte.

„Mikor pedig a romlandó test romlatlanságba öltözik, s a halandó halhatatlanságba, akkor válik valóra az Írás szava: „A győzelem elnyelte a halált, halál, hol a te győzelmed? Halál, hol a te fullánkod?” (1Kor. 15,54-55).

2. Erejével mi is meggyőzzük.

„Én vagyok a föltámadás és az élet: aki bennem hisz, még ha meg is halt, élni fog” (Jn 11,25).

Bef.: Ez a diadal – örök diadal!

* * *